

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Zaradi dolarja

Ko je lansko leto Hoover iznenadil svet s svojim načrtom o enoletnem moratoriju nemških reparacij, so ameriški papirji na newyorški borzi silno poskočili. Amerika in Anglija sta investirali v Nemčiji ogromne vsote denarja, ki je tamkaj radi gospodar. in finančne krize »zmrznil«; če je ves ta denar res samo zmrazil v investicijah, ki jih ni mogoče realizirati, ali pa je sploh spulitel v žepih ne preveč tenkovestnih velebankirjev v Nemčiji, je drugo vprašanje. Dejstvo je, da so Američani in tudi Angleži — tik pred Hooverjevo akcijo za moratorij se je mudil v Ameriki ravnatelj Angleške banke! — pričakovali, da bodo Nemci po uveljavljanju Hooverjevega moratorija z denarjem, ki so ga doslej pošiljali v inozemstvo na račun reparacij, stopili njihove zmrznele kredite in jih pričeli vračati.

Francijo in njene zaveznice je Hooverjev nastop po pravici razburil. Saj bi morala iti v zadevi reparacij prva beseda državam, ki so pri tem vprašanju neposredno prizadete, posebno Franciji, ki ima največji delež na nemški vojni odškodnini. Francozi so dvignili glave in se pričeli upirati Hooverjevi akciji. V prvi vrsti zato, da demonstrirajo in pokažejo svetu, da si ne dajo poveljevati od Amerike v vprašanju, ki zadeva predvsem nje in Evropo samo; saj si Amerika sicer tako rada umije roke, ko je treba Evropi pomagati. Na newyorški borzi so tedaj pričeli papirji zopet padati in, kakor poroča neki časniki, je prišla takrat v Ameriki v modo prislovica »France to hell« (v pekel). Francija naj gre k vragu, ker skrbi za svoje franke in ne za naše dolarje...

Francozi so seveda pristali na Hooverjev moratorij, ker so videli, da Nemčija trenutno ne more plačevati, toda v istem času so pričeli dvigati svoje zlato iz podzemeljskih zakladnic ameriških bank in ga naglo prevažati v Pariz, da bi dali Američanom čuti svojo moč in jih opozorili, naj nikar ne poskušajo zopet s takšnimi senzacijami kakor je bil Hooverjev načrt. Dolar se je pričel nekam čudno tresti, to gotovo tudi radi izrednega primanjkljaja v državnem gospodarstvu (65 milijard dinarjev), in v Ameriki so gotovo še bolj glasno vpili »France to hell«.

Na poti v Ženevo se je Stimson ustavil v Parizu in splošno trdijo, da je Francozom sicer bolj na tih, po diplomatsko, prišepnil »France to hell«. In kaj mu je Tardieu med dolgimi razgovori povedal? G. Stimson, vi bi radi rešili svoje dolarje, naložene v Evropi, radi bi oživili Evropo, da bi zagotovili ta trg svojemu izvozu, ki je padel za polovico; zato zahtevate od nas, da se odpovemo reparacijam in da se razorožimo. Dobro. Mi smo pripravljani odreči se tolikšnemu delu nemških reparacij, kolikor vi našim vojnim dolgovom napram vam, in odložili bomo toliko orožja, kolikor mislimo, da bi odtehtalo vaše jamstvo za »status quo« v Evropi, pa naj ga daste v katerikoli obliki, ali s tem, da pristopite k Zvezi narodov, ki naj se po francoskem razorožitvenem načrtu obda z mednarodno policijo, ali s kakršnimkoli drugim paktom. Stimson se je skril za ameriško javnost, ki se boji novih davkov, ki bi jih bilo treba uvesti, ako bi Amerika pristala na znižanje ali odlog svojih evropskih terjatev zato, da omogoči znižanje, oziroma odlog reparacij; Stimson je odkimal.

Da bi si evropske države glede medzavezniških dolgov ne ustvarjale nikakih praznih upov, je Hooverjeva vlada poslala svojim dolžnikom opomin, naj nikar ne pozabijo obnoviti plačevanja svojih dolgov, kakor hitro poteče Hooverjev moratorij za reparacije in medzavezniške dolge. To se bo zgodilo 30. junija. Evropa, oziroma bivše zavezniške države danes vedo, da bo treba Ameriki zopet plačevati, ne vedo pa, kje bodo ta denar vzele, ker bo Nemčija zahtevala podaljšanje Hooverjevega načrta in ne bo hotela plačevati reparacij. In medzavezniški dolgi gredo v milijarde. Anuiteta, ki je bila odložena radi Hooverjevega moratorija, je znašala za Jugoslavijo 250.000 dolarjev, za Češkoslovaško 3 milijone, za Poljsko 7.486.000, za Francijo 50 milijonov, Belgijo 7.950.000, Anglijo 159.320.000, za Italijo 14.708.000 in Romunijo 800.000. Skupno 243.712.000 dolarjev.

Sir Drummond je sinoči povabil na večerjo predstavnike evropskih velesil Tardieua, MacDonalda, Brüninga, Grandija in Stimsona. O namenu sestanka prihajajo iz Ženeve prav senzacionalna poročila. Na dnevnem redu je bilo baje tudi vprašanje medzavezniških dolgov in reparacij. Kaj bo storila Amerika? Ali bo vztrajala pri zahtevi po denarju? Iz Washingtona se rezko oglašajo senatorji in stavijo za ameriško pomoč, to je za odložitev plačila medzavezniških dolgov, trde pogoje, kakor so razorožitev in revizijo mirovnih pogojev, čeprav se zavdajo, da so danes za evropske države neizvedljivi, ako tudi Amerika ne prevzame del jama in s tem tudi odgovornost za mir v Evropi. Amerika se te odgovornosti brani, kakor se brani vstopa v Zvezo narodov, čeprav je ta Wilsonovo dete. Ne samo njeno sodelovanje v svetovni vojni, Amerika je torej tudi soodgovorna za evropski položaj po vojni, temveč sploh njena intervencija s Hooverjevimi korakom, ki je silovito zadela posebno male države, ki nalagajo dolžnost, da revidira svoje stališče napram Evropi. Hoover je s svojim načrtom stavil male države pred dovršeno dejstvo, ne da bi poskrbel za nadomestilo reparacij. Kako naj plačujemo Ameriki dolge, ako ne prejemo več reparacij? Jasno je, da se načelno ne

Reparacijska konferenca - 16. VI.

Pariz, 22. aprila. »Excelsior« javlja iz Ženeve, da je ob priliki včerajšnjega sestanka med Stimsonom, MacDonaldom, Brüningom, Grandijem in Tardieujem bilo sklenjeno, da se reparacijska konferenca sestane 16. junija v Lozani. Predsedstvo te konference bo ponujeno bivšemu belgijskemu ministrskemu predsedniku Theunisu. Konferenca se bo vršila v dvorcu Ouchy, ki je najet za mesec dni.

S čim mora računati Francija

Pariz, 22. aprila. »Po informacijah pariškega »Chicago Tribune« se v ameriških krogih priznava, da se je Stimson razgovarjal v Ženevi tudi o reparacijah in medzavezniških vojnih dolgovih. Do sedaj so bila ta pogajanja izključno le informativnega značaja. V »Echo de Paris« piše Pertinax, ki se nahaja v Ženevi, da se po vseh dosedanjih dogodkih v Ženevi ne more nihče otestiti vtisov, da v vprašanju reparacijskega problema, kakor tudi podonavskega problema, brez ozira na razorožitveno vprašanje, Združene države, Velika Britanija, Nemčija in Italija zagovarjajo skoraj isto stališče. S to okolnostjo mora računati francoska diplomacija v bodočnosti. V ostalem ima Francija v svojih rokah močno orožje proti Ameriki v tem, da lahko odbije svoj pristanek za londonski pomorski pakt. Tukaj bo pač morala popustiti Amerika.

Gospodarska posvetovanja v Ženevi

Ženeva, 22. aprila. »Danes ni nobenega dvoma več, da zasedanja, ki se vršijo v Ženevi, niso omejena samo na vprašanja razorožitvene konference, ampak tudi na druge svetovne probleme. Težkoče, ki še obstojijo, bo skušala ta konferenca odstraniti. Na sestankih med Stimsonom, Tardieujem in MacDonaldom, kakor tudi na sestankih, ki se bodo vršili danes med omenjenimi državniki in nemškim kanclerjem dr. Brüningom ter italijanskim zunanjim ministrom Grandijem, se bo najbrže razpravljalo vprašanje medzavezniških vojnih dolgov kakor tudi italijansko francoski pomorski spor. Državni kancler dr. Brüning je že izjavil, da je na nekem sestanku s Stimsonom razpravljalo vprašanja, ki so zelo velike važnosti za predstoječo finančno konferenco v Lausanni. Dr. Brüning je naglasil, da bodo na vsak način na lausanski konferenci energično vzeli v pretres vsa gospodarska vprašanja in ne samo ona, ki se tičejo medzavezniških vojnih dolgov in reparacij.

Proti Franciji...

Pariz, 22. apr. »Celokupen tisk priznava, da se je Francija po ameriškem in britanskem predlogu za razorožitveno konferenco v Ženevi nenadoma znašla izolirana. Posebno ženevski dopisnik »Petit Parisien« piše, da Amerika pripravlja noven predlog za ureditev obstoječih kopnih sil, kateri predlog pa je še mnogo bolj nevaren kakor predlog o kvalitativni razorožitvi. Zatrjuje celo,

Angleški posredovalni predlog na razorožitveni konferenci

Gofove vrste orožja naj se stavijo na razpolago Zvezi narodov

Ženeva, 22. aprila. »Razorožitvena konferenca je sprejela danes kompromisni predlog, ki ga je stavil sir John Simon. Novi predlog spreminja pomen prvotnega angleškega predloga s tem, da dostavlja alternativo internacionalizacije težkega napadalnega orožja in se začnejo sedaj takole: »Konferenca izjavlja, da s pridržkom drugih predlogov, o katerih se ima razpravljati v prvi točki dnevnega reda, isreka načelo kvalitativne razorožitve, t. j., da se izbira gotovih kategorij ali gotovih tipov orožja, posedanje ali raba ali vsem državam popolnoma prepove, ali pa internacionalizira s splošno konvencijo. Titulescu in Tardieu sta čestitala konferenci, da je soglasno sprejela ta predlog. Tardieu je rekel o tem predlogu, da kaže sedaj konferenci oba pota, med katerima mora izbirati. Sir John Simon je vložil še nadaljnji predlog, da naj se med tremi vrstami orožja, na suhem, na vodi in v zraku določijo one vrste orožja, ki so posebno napadalnega značaja in najbolj ogrožajo civilno prebivalstvo. Gibson je izrazil željo, da se določijo tudi one vrste orožja, ki so najučinkovitejša za narodno obrambo. V tem

smislu je bil končno sprejet skupni predlog Angležev in Amerike. Prihodnja seja glavne komisije je določena na ponedeljek popoldne. Predsedniki tehničnih odborov se bodo sestali v ponedeljek dopoldno, da se bodo nadalje bavili z včerajšnjimi sklepi glavne komisije.

Zmaga francoskega stališča

Pariz, 22. aprila. »Tardieu je izjavil v »Intransigeant«, da je s svojimi razpravami v Ženevi izredno zadovoljen. Položaj se je popolnoma prevrnil in Francija ni več izolirana. Predvsem pričakuje velikih uspehov od današnjih razgovorov z dr. Brüningom in Bälwom. Posebno pa je Tardieu zadovoljen, ker se je sporazumel z Anglijo o odpravi gotovih kategorij orožja. Kakor kaže že izprememba Simonovega predloga, ne gre sedaj nič več za enostavno uničenje gotovih vrst orožja, kakor se je to nameravalo prvotno, temveč samo za to, da se prepove raba tega orožja. Zato je ostal popolnoma nedotaknjen francoski predlog, ki hoče, da se tako orožje da na razpolago Zvezi narodov.

Pred pruskimi volitvami

Dosedanja sestava zbornice

Berlin, 22. apr. AA. Pruski deželni zbor, ki mu poteče z nedeljskimi volitvami njegova doba, je bil izvoljen 28. maja 1928. Volitev se je takrat udeležilo 19.265.848 volivcev izmed 25.210.676 volivnih upravičencev.

Pruski deželni zbor, izvoljen 28. maja 1928, šteje 450 poslancev. Od takrat je prišlo do nekaterih izprememb pri posameznih skupinah in se je konec legislature pruski deželni zbor sestavljal takole:

Socialisti 137 mandator, nacionalisti 71 mandator, center 71 mandator, komunisti 48 mandator, ljudska stranka 40 mandator, nemška skupina 19 mandator, državna stranka 22 mandator, gospodarska stranka 16 mandator, nacionalni socialisti 9 mandator, krščanski socialisti 4 mandate, komunistična opozicija 1 mandat, komunistična levica 1 mandat, srednji radikalni razred 1 mandat, socialistična delavska stranka 3 mandate, in 7 poslancev, ki niso spadali v nikakto skupino.

Na Pruskem se vrše parlamentarne volitve kakor v vsej Nemčiji z glasovanjem volivne liste, na kateri je toliko kandidatov, kolikor je treba voliti poslancev, in sicer po proporcionalnem volivnem redu.

Aktivno volivno pravico ima vsak nemški državljan, ki je izpolnil 20 let in ki prebiva v Prusiji. Pasivno pravico ima vsak nemški državljan, ki je izpolnil 25 let, ki je deležen vseh državljanskih pravic in stalno biva na Pruskem.

Uradni bulletin priobčuje popolno listo vseh strank, ki se udeležijo volitev. Na tej listi so stranke

more odpovedati reparacijam in tudi na njih odlog ne moremo pristati, ako se za našo državo ne najde primera kompenzacija v kakršnikoli obliki. Za časa pogajanj glede Hooverjevega načrta, h katerim nismo bili niti povabljeni, so tresli obljube kar iz rokava, obljubljali so posojila malodane brezobrestna v nadomestilo za reparacije, nazadnje je moralo naše ljudstvo, v prvi vrsti uradništvo, plačati Hooverjev moratorij s svojim denarjem.

da je Stimson ob priliki svojih pogajanj s Brüningom popolnoma osvojil nemško stališče o načelu absolutno pravne enakosti, ki je bila do sedaj samo nemška težnja. List je prepričan, da bo Tardieueu uspelo, da prepriča Stimsona o veliki nevarnosti, ki bi nastala, če bi Amerika stavila na konferenci predlog, ki bi ga morala Francija še bolj energično zavrniti, kakor je dozdaj odbijala Gibbsonov načrt.

Strokovnjaki se posvetujejo o Podonavju

Ženeva, 22. apr. »Jutri se bo sestal v Ženevi odbor finančnih strokovnjakov evropskih velesil. Ta odbor bi se, kakor znano, moral sestati v Londonu, čemur pa je nasprotoval generalni tajnik Zveze narodov sir Eric Drummond, ki je predložil, da se vrši sestanek odbora, kateremu je na konferenci veselil v Londonu bila stavljen nalog, da s tehnične strani prouči vsa vprašanja, od katerih je odvisna obnova podonavske države, v Ženevi, da bodo finančni strokovnjaki Francije, Italije, Velike Britanije in Nemčije lahko v stalnem kontaktu s člani finančne komisije Zveze narodov. S tem se prično pripravljala dela za konferenco predstavnikov evropskih velesil, na kateri se bodo nadaljevala pogajanja, ki so bila prekinjena na zadnji konferenci v Londonu. Pričakuje se, da se bo ta druga konferenca predstavnikov Francije, Velike Britanije, Italije in Nemčije vršila v prvi polovici meseca maja v Ženevi.

Kardinal Piffl na mrtvaškem odru

Dunaj, 22. aprila. »Potem, ko so balzamirali truplo pokojnega kardinala dr. Piffla, so ga položili na oder v kardinalskem ornatu z mitro in škofovskim križem v ministrski dvorani škofijske palače. Častno stražo tvorijo člani kapitle. Pred krsto so razstavljene kardinalske insignije pokojnika in blazinica z odlikovanji visokega cerkvenega kneza. Pokojnikovo lice kaže mir in pokoj kot da bi spal. Danes je bivši državni kancler prelat dr. Seipel po svojem povratku iz Orienta prišel pokropiti pokojnika in opravil tam daljšo molitev. Papež je poslal sožalno brzojavko, ravno tako tudi bivašca cesarica Cita in mnogi kardinali in cerkveni knezi z vsega sveta. Pričakuje se, da bo prišel na pogreb vratislavski kardinal Bertram, ki bo tudi opravil pogrebne ceremonije. Napovedan je pa tudi kardinal madjarski primas dr. Szeredy iz Budimpešte. Zvezni kancler je danes osebno izročil naslovno škofu dr. Kampratu sožalje avstrijske vlade. Dunajski kapitel je danes imenoval naslovnega škofa dr. Kamprata za kapiteljskega vikarja, za provikarja pa dr. Hlawatyja iz Gradiščanskega.

Budimpešta, 22. apr. »Primas Madjarske Szeredy je odpotoval na Dunaj, da prisostvuje pogrebu kardinala dr. Piffla.

Papežev legat za Dublin

Rim, 22. apr. Veliki penitencijar, kardinal Lorenzi Lauri je od Pija XI. imenovan za papežev delegata na mednarodnem evharističnem kongresu v Dublinu.

Strašen požar na Japonskem

London, 22. aprila. »Na Japonskem je na vznožju gore Fuji-Onija izbruhnil strašen požar, ki je uničil 1300 hiš. Število mrtvih in ranjenih se do sedaj ni moglo ugotoviti, gotovo pa je, da je število zelo visoko. Škoda znaša več milijonov.

Sporazum med Poljsko in Romunijo

Varšava, 22. aprila. »O razgovorih maršala Pilsudskega z romunskim ministrskim predsednikom, zunanjim in finančnim ministrom izjavlja uradni komunik, da se je doseglo v vseh političnih vprašanjih popolno soglasje in da se bo politika obeh zavezniških držav še nadalje vodila v skupnem sporazumu.

Roparski napad na pošto

Marseille, 22. aprila. AA. Glede snočnjega napada na poštni urad v predmestju Marseille, o katerem se je iz početka mislilo, da ga je izvršil neki Italijan, se naknadno doznav, da so ga izvršili štirje napadalci, ki so se pojavili na poštnem uradu tik pred koncem uradnih ur pod pretvezo, da bi dobili neka pojasnila. Toda v poštnem uradu so bili takrat skriti trije stražniki, ki so že pri dobili poročilo, da se pripravljajo neki napad. Ko so zagledali razbojnike, so stražniki sklenili takoj intervenirati, toda napadalci so jih prehiteli in začeli streljati nanje iz revolverjev večjega kalibra. Presenečeni stražniki se jih niso mogli ubraniti in tako so roparji enega izmed njih na mestu ubili, druga dva pa s smrtno ranili. Dva roparja sta nato pobegnila z avtomobilom, druga dva pa so začeli zasledovati in so res enega dohiteli in aretirali.

*

Belgrad, 22. apr. I. Premiščen je Ivan Vrbani, postajni načelnik v Feričanici, na pošto Osijek, glavni kolodvor.

Ljubezen in sovraštvo

Samo dve duhovni sili sta na svetu: luč in tema; samo dve globoki morji: ljubezn in sovraštvo; vse, kar je vmes, so le pritoki, ki teko v prvo ali drugo, oziroma iztoki, ki izvirajo iz ljubezni ali iz sovraštva. Vse človeško mišljenje in čustvovanje, vse naše življenje in gibanje vodi ljubezen ali sovraštvo; tudi smrt nastopa v znamenju ljubezni ali sovraštva.

Zvezdoslovci uče, da so solne sile, čeprav v neznatni meri, vsako leto manjše in kadar ne bo več dovolj solne toplote, bo moralo zamreti vse življenje na zemlji. Kdove, če ni tako tudi z duhovno solučno silo: če ni vedno manj ljubezni na svetu? Kadar se bo široko neokrog ohladila ljubezen mnogih, bo zavladala krivica v širokih slojih in ne bo več moč govoriti o življenju med ljudmi; kakaj ljubezen združuje, sovraštvo razdvaja.

Kaj je vzrok, da se javlja že vsepovsod krivica, krivica med posidanci, krivica med družinami, krivica med strankami, krivica med narodi in državami? Čudno se sliši, a je resnično: ker se vsak pravico ozira in sklicuje na svojo pravico. Na pročelju naše pravicoljubnosti stoji napis: Institucia regnorum fundamentum. (Pravičnost je temelj vladarstvom.) Od tega načela in napisa nečemo odstopiti za nobeno ceno ne. Prav, samo ko bi bilo naše gledanje in spoznanje pravice pravilno in popolno. Ko bi Bog pravice tako gledal kakor mi, bi bilo že davno po nam. Misericordia Domini, quia non sumus consumpti! (Radi božje usmiljenosti še nismo poknočani).

Mi gledamo pravico kakor človek z navzkrižnim pogledom: smer očesa in obraza se ne vjemata. Človek z navzkrižnim duhovnim pogledom vidi pravico samo napol in površno; sodi torej krivile, čeprav misli, da sodi pravičeno. Vidi le svojo pravico, ne vidi na pravice svojega soseda. Navzkrižni duhovni pogled se mudi le ob napakah in pogrskih bližnjega, ne more pa predreti do zadnjih razlogov teh pogrškov in napovedi tudi do dobrih strani, ki so v bližnjem, mnogokrat še bolj skrite nego njegove slabe lastnosti. Človek človeku ne moreš pogledati v dušo, pravi celo judovski Talmud, zato nad človekom ne izreči obsodbe, preden nisi prišel v njegov položaj!

Ljudje svojo pravico površno gledajo in predrzno zahtevajo; tako gledanje in iskanje pravice je naposled le skrit pritok v duhovno morje sovraštva. Bog dela s človekom drugače. On preiskuje srca in obisti ter najde v slehernem človeku nekaj trdnega, na kar nasloni svojo milost; le na grešniku je tedaj leželo, da božje roke ne pahne od sebe. Ko bi ne bilo tako, bi nas Bog v stanu greha ne mogel rešiti in zveličati. Vsi stiki božje milosti s človeško dušo so naposled le skriti pritoki v duhovno morje ljubezni.

Dokler se duhovno oko ne navadi prav gledati pravico, toliko časa ne more prav soditi; ne zna priznati in odpustiti; ne more reševati in rešiti. Človeška družba je vedno bolj nasršena s krivicami ter razhajenja, pa tako malo je v nji rešanih sprav in globokega odpustanja. Razhajenja in užaljenosti, vsak gre svojo pot naprej z užaljenim ponosom človeka, ki ve, kaj in kje je njegova pravica. Kaj če je pohodil bližnjega, da je le sam vstal ob njem!

Drug razlog, da je vedno manj ljubezni med ljudmi, pa je ta: da se sovraštvo, povzročeno in prevzeto po enem, prenaša na drugega, od drugega na tretjega in tako naprej. Vsak, kdor hoče biti naš prijatelj, tako se zdi sebični ljubezni, mora pravico in krivico gledati tako, kakor jo gledamo mi. Tako so vedno manjši toki, ki teko v morje ljubezni; pa vedno večji tisti, ki se iztekajo v morje sovraštva. Od staršev se prenaša sovraštvo na otroke, od soseda na soseda, od vasi do vasi, od dežele do dežele, od države do države. Samo ena sila bi se mogla uspešno ustaviti temu strašnem toku. Samo ljubezen bi mogla pomiriti vihar sovraštva: »Umolkni, tihihi!

S tem smo prišli do dveh zaključkov. Tok sovraštva je danes močnejši nego tok ljubezni, močnejši po obsegu, a ne močnejši po svoji resnični notranji moči. Z njim ali proti njemu moramo danes plavati vsi. Zmaga je le tisti, kdor hoče plavati proti njemu. To je prvi zaključek. Toliko homo tok sovraštva, ki teče tudi mimo nas in v naši okolici, oslabili in zmanjšali, kolikor več pritokov ljubezni bomo izkušali, da izlijemo vanj. Tudi silen tok sovraštva se pred resnično ter veliko ljubeznijo ustavi. Spatja caritatis debent dilatare: obseg ljubezni mora rasti, prigarja svet Avguštin. To pa je drugi zaključek. Oba odrešilna za naš čas in rod.

Bog hoče, da se povsod širi ljubezen in noče nikjer, da bi se množilo sovraštvo. Kolikor sre kdo priligne v svoj sovražni namen in obseg, toliko pritokov je odvrnil od morja ljubezni. Kdor gleda z zdravim očesom, bo zagledal v lastnem življenju, kako je Bog računal z njegovim dejanskim resničnim položajem. In resnici je prihičala milost naproti: veritas et misericordia obviaverunt sibi. Bog je vsak trenutek pripravljen, da nam poda roko v spravo, ker vsak trenutek pregleda ves naš stan v pravični enostavnosti, ne v krivici razdeljenosti v pretekli, sedanjosti ter prihoduji čas. Prav zato morata biti pri Bogu vsak čas pravica in sprava v objemu: institia et pax osculante sunt.

Ozdraviti je treba duhovno oko, da ne bo šknilo v pravico. Kadar je tvoje oko zdravo, bo vse tvoje telo svetlo, če pa je pokvarjeno, bo tudi tvoje telo v temi. (1. K. 11. 34). V Kristusu pa smo vsi eno telo. Ako človeštvo na splošno ne gleda v družabno skupnost z zdravim očesom, ni čuda, da se svet mračni v sovraštvo. Glej torej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema! (1. K. 11. 35).

Karitas v Zagrebu

Zagreb, 22. apr. 3. V Zagrebu je bila čez zimo razvita velika zimska karitativna akcija duhovništva. Ta akcija je otvorila štiri kuhinje za siromašne ter je bilo v vsi štirih kuhinjah izdanih 71.000 kosil. S to akcijo je bilo zelo pomagano zagrebškim revežem, ki so ostali čez zimo brez dela in bili pahnjani v veliko bedo.

Vode upadajo

Ministrska komisija v poplavljenem ozemlju

Bosanski Sabac, 22. apr. 1. Davi so prispeli semkaj prometni minister Radivojević, socialni minister Pucelj in vojni minister, general Stojadinović, katere je ministrski svet poslal v poplavljen pokrajino, da na licu mesta zaslišijo žalje ponesrečenov in poročajo ministrskemu svetu, kje mora najnujnejše izvesti akcije v prilog poplavljenem. Ministrske spremenljive načelnik za javno varnost v notranjem ministrstvu dr. Simonević, Komisija je začela delo v Bosanskem Sabcu ter bo nadaljevala inspekcijo postopoma preko Brčka v Semberije, Mačvo in v Srem. Ministri so danes zjutraj najprej obiskali začasna zavetišča, kamor so bili ponesrečeni evakuirani. Razpoloženje ljudstva je »holiče« ter se povsod vidi, da je voda začela upadati. Nadalje pa so s strani kmetstva prebivalstva samoga dobili ponesrečeni toliko dokazov sodelustvovalja, da se ne bojijo več toliko prihodnosti. Kmetje dovažajo na čolnih živce za ljudi in za živino, tako da od sedaj v pogledu prehrane ni ničesar primanjkovalo. Začasna zavetišča v solah in po vagonih so primitivna in ljudstvo je stisnjeno v majhne prostore, ki so že poleg tega do vrha prenapolnjeni z razno šaro, katero so obupani v zadnjem trenutku rošili iz poplavljenih se domov. Živina je bila v veliki večini rešena in nameščena na splavih, kjer se dobro prehranjuje s strani skrbnega kmetstva prebivalstva. Samo otroci se nahajajo v nekoliko slabšem položaju in na iniciativu ministrov so je posrečilo, da bodo sedaj prevzeti od družin ali pa evakuirani in spravljani v razne zavode za dobo poplave. Ministri so se razgovarjali z narodom in delili podpore, katere je vlada namenila za prvo silo. Zanimivi so bili podatki, katere je davi v Društvenem domu v prisotnosti časnikarjev izročil ministrom okrajni načelnik Petrović. Po njegovih navedbah je v drinski banovini sami poplavljenih 170.000 ha rodovitno zemljo, to se pravi, polovico ozemlja, ki bi imela biti zaščena po savskih nasipih in ki meri 350.000 ha. Evakuiranih je bilo tokom nasilnega prodiranja Save vsa 39.236 oseb. Živine je bilo rešene vsa 58.000 glav. Ostalo živino, ki je bila za časa najhujšega navela vode prepučena sama sebi v blivih, rešujejo sedaj s čolni in s splavi, ali pa ji dovažajo potrebne hrane.

Od Bosanskega Samca dalje so spremljali časnikarji ministre proti Orašju, ki je istotako poplavljen in kjer so se ministrski komisiji nudile enako žalostne slike: evakuirano ljudstvo, nagro-

madeno po začasnih zavetjilih, podrti ali že porušene hiše ter vsi moški na nasipih, kjer nadaljuje obrambna dela. Od Orašja je komisija nadaljevala pot do Brčka na posebnem remorkerju, ter si med potjo ogledala razna obrambna dela ob savski strugi. Ravno v tem sektorju se vedno igrati moških po nasipih, ki trdovratno kljubujejo prilasku vode. Ministri so se lahko prepričali, da je nasip pri Zupanji vzdržal le radi tritedenskih naporov ljudstva. Ministri so bodrili narod in so se mu zahvalili za njegovo požrtvovalnost. Delili so tudi podpore najsiromašnejšim družinam. Pot do Brčka ni nudila nikalnih senzacij, oko vidi vodo in zopet vodo, tu in tam skupine hiš, ki izgledajo, kakor da bi plavale na površju vode. Toda človek ne se more ubraniti vtisa, da se je na tem mestu vršila junaška borba s silo narave, ki je bila strašna, ki pa ni mogla popolnoma ukloniti odpora kmetskega prebivalstva, ki so se kot levi borili za svoje domove. V Brškem bo komisija nočnjo noč prenočila sredi vode, kajti domava vse hiše so poplavljene. Uredila bo ves zbrani material ter zaslišala posebne zastopnike občin in državnih oblasti glede najnujnejše odpmoči.

Ministrska komisija je imela priliko razumeti tajnost tega lihega junaštva, ki se je odigravalo tokom zadnjih treh tednov sredi valov razburkanega Save. Kjerkoli se je kak minister obrnil na kmet ali kmetso ženo z vprašanjem o njegovem položaju, vedno so se slišali isti odgovori, tipični za vernega Sremca: »Hvaljen Jezus, prešlo je! Ko se vode umaknejo, potem bomo šli zopet v imenu Jezusom in Marijinem na delo! Človek žele zdaj razume, da so poleg umetnih, v prvi vrsti moralni in živi veri zgrajeni nasipi ukrotili razdivjano vodo.

V sektorju pri Belgradu je danes voda še nekoliko narasčala. Belgrajčani hodijo sedaj v solnčnem vremenu v lisloih na Kalimegdan ter gledajo, kako divja Sava, ki se zaganja v Donavo, katero je polnila iz njene struge proti banatskim ravnam. Poplava pa se ne more nič več razširiti, razen v Pančevu, kjer je voda pregrizla manjši nasip. Pančevu zre sedaj s svojima dvema stolpoma iz daljave preko enega samega velikaškega jezera proti mostu, ki je nekako opešal na četrtino poti. V prestolici sami ni nobene spremembe. Tudi Morava pada zelo hitro in se vrača nazaj v svojo strugo.

Krvava volilna kampanja v Avstriji

Boji med socialisti in fašisti

Dunaj, 22. apr. 3. Po primeru Nemčije je prišlo tudi v Avstriji včeraj do težkih spopadov med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati. V Liesingu pri Dunaju so napovedali narodni socialisti zborovanje, na katerega so prišli tudi nekateri oddelki z Dunaja. Socialni demokrati so se zbrali in infiltrirali nekoliko narodnih socialistov, ki so prišli povečini v uniformah, pozneje pa so nanje prišli metati tudi kamenje. Narodni socialisti so nato napadli delavce, ter je pri tem en delavec, zadet od noža v srce, na mestu umrl. Nekaj drugi delavce pa je bil težko ranjen ter prepeljan v bolnišnico. Orožniki so bili preslabi, da bi mogli vzdržati red, in je zato prihiti la z avtomobilom policija z Dunaja, ki je s puškami vstopila red. Med tem pa je razburjenje v Liesingu vedno bolj narasčalo, tako da je morala policija v svojih avtomobilih odpeljati oddelke narodnih socialistov. Istočasno, ko so se vršili na Dunaju spopadi, je

prišlo tudi v Kammrathu in Judenburgu do spopadov, kjer je bilo istotako precej ranjenih. V Judenburgu so socialni demokrati in narodni socialisti streljali drug na drugega iz revolverjev.

Dunaj, 22. aprila. A. A. V nedeljo 24. t. m. bodo volitve v petih avstrijskih pokrajinah, in sicer: v Spodnji Avstriji, na Solnograškem, na Dunaju, na Štajerskem in na Koroskem. Le v Celovcu in v Gradcu ta dan ne bo volitev.

Te volitve so velikega pomena, ker bodo merilo za moč raznih političnih strank po volitvah, ki so bile novembra 1930. Občinski svet na Dunaju je obenem pokrajinski svet. Dunajski občinski svet je sedaj sestavljen takole: 78 socialistnih demokratov, 40 krščanskih socialcev in dva Velenemca. Pri državnozbornih volitvah novembra meseca 1930 so prešli socialisti 703.418 glasov, krščanski socialci 282.879, Velenemci 121.375, nacionalni socialisti 27.540, komunisti 10.601.

Japonska pripravlja novo akcijo

Japoncem ni verjeti

London, 22. aprila. Odnosaji med Rusijo in Japonsko se menjajo kakor aprilsko vreme. Kljub temu, da je napetost med obema državama vsaj na videz nekoliko odjenjala, se v Mandžuriji počasi ustvarja isti kaos, na katerega se Japonci vedno sklicujejo, predno njihove čete intervenirajo. Zato vlada splošno prepričanje, da je Japonska sama najela znanega kitajskega generala Ma, da je v severni Mandžuriji zanelil gverilsko vojno proti japonskimi mandžurski vladi. Kakor znanu, so Japonci nedavno aretirali 40 ruskih in kitajskih uradnikov vzhodnokitajske železnice, češ, da so aranžirali atentat proti japonskemu vojaškemu transportu, pri katerem je bilo ubitih 11 oficirjev in vojakov, 93 pa ranjenih. Posledica tega je bila, da je vse osebje vzhodnokitajske železnice sklenilo stavko. Začuda bi ta stavka imela jako prijetne posledice za Japonce, ki so te dni na ljubo Rusom sklenili, da se druga divizija, ki se nahaja v Harbinu, zopet umakne v južno Mandžurijo. Zaradi te stavke bi namreč bil odhod japonske divizije onemogočen. Kaj boljsega bi si Japonci ne mogli želeli! Vendar pa je treba z obžalovanjem konstatirati, da stavka do sedaj še ni izbruhnila. Ali bodo Japonci sedaj mogli efektivirati svojo obljubo, da Harbin zapustijo, na to bo treba še čakati...

„Čiščenje“ dežele se zopet začne

Bojazen tistih, ki so prepričani, da Japonci iz severne Mandžurije ne bodo odšli, se zdi precej opravičena, kakaj iz severovzhodnega kota Mandžurije, kjer se pri mestecu Lienpo nahaja ruska obmejna postaja Pogranienaja, odkoder vzhodnokitajska železnica teče po ruskem ozemlju do Vladivostoka, prihajajo neprestana poročila o ropih in plenitvah, ki jih uprizarjajo kitajski dobrovoljci, kateri so se upli vladi Mančukoa (tako je namreč oficijelno ime nove mandžurske države). Ti nemiri se pojavljajo z matematično točnostjo vsakokrat, kadar Japonci nameravajo kakšno vojaško akcijo, ki se začneja s »čiščenjem dežele od roparjev«, neha pa zasedbo. Nemiri v tem kotu so baje dosegli že take dimenzije, da se japonski podaniki v severnih mandžurskih mesecih ob mejni reki Amur podajajo beže na ruski teritoriji, seveda z dovoljenjem ruskih oblasti. Poročilo dobrotvoljci so baje povzročili že nad 5 milijonov

Imenovanje novih ministrov

Belgrad, 22. aprila. 1. Ministrska kriza se je danes popoldne končala s svečano prisego novih ministrov, ki so zjutraj prispeli v Belgrad. Zagrebški zupan dr. Stefan Srkulj prevzame gradbeno ministrstvo, Viktor Pogačnik pa ministrstvo za gozdove in rudike. Časnikarji so obiskali oba ministra, ko sta se pojavila na ulici po prisegi, katero sta položila pred stolnim kanonikom in stalnim delegatom konference jugoslovanskega episkopata Avguštinom Juretićem. Časnikarji so si dovolili nekaj dovtipov na račun novega gradbenega ministra, katerim se je dr. Srkulj prisrčno smejal. Rekl so mu namreč, da bi njegova zunanost, posebno njegovi patriarhalni brki, njega mnogo bolj indicirale za ministrstvo za gozdove. Dr. Srkulj ni član narodnega predstavnstva in bo edini član kabineta v lakem položaju. Za senatorja ni bil imenovan, kakor je danes sam izjavil.

Dr. Srkulj je bil rojen leta 1869 v Varaždinu in je bil leta 1917 prvi zupan mesta Zagreba. Leta 1918 je bil član narodnega sveta ter se je v poznejših letih priključil disidentom srbsko-hrvatske koalicije, katero sta tedaj vodila dr. Lorković in Šuperina. Dr. Srkulj je filolog in je napisal že več znanstvenih del svoje stroke, kakor »Uvod v slovansko filologijo«, »Zgodovinski atlas hrvatskije in »Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Bil je dolga leta predsednik Zveze hrvatskih srednjoškolskih profesorjev in si je s tem kot tak pridobil zaslug, da je dajal pobude za studij hrvatske zgodovine. Odklonjen je bil z najvišjim papeškim redom Sv. Gregorja.

Viktor Pogačnik, ki gre v gozdove in rudnike, je bil rojen leta 1874 v Gurgujevcu. Tudi on se je posvetil profesorski karijeri ter je bil leta 1912 ravnatelj učiteljskega v Sarajevu. Od leta 1913 do 1915 je bil inspektor za srednje šole. Od leta 1919 do 1921 je bil poverjenik za socialno politiko v tedanji pokrajinski vladi v Sarajevu. Viktor Pogačnik je prepričan katolik in ima na prosvetnem polju velike zaslug. Politično je pripadal bivši Radličevi stranki. Poročen je s hčerko rajnega poslanea dr. Basarička.

taktike v svrhu, da rusko ljudstvo vzpodbujajo k še večjim žrtvam za izvršitev pitiljetke.

Japonci nameravajo zasesti Peking

Rusi so tem bolj nervozni, ker napadi japonskih histov na bivšega kitajskega guvernerja Mandžurije, Čansuljana, kažejo na to, da imajo Japonci namen »v slučaju potrebe« korakati proti Pekingu, ki je le malo oddaljen od kitajskega zida, ob katerem stoji japonske okupacijske posadke. V Pekingu se nahaja več tisoč bivših funkcionarjev in drugih emigrantov iz Mandžurije, ki delajo irendentistično propagando, katera je Japoncem trn v petli. Japonci nameravajo Peking napasti tako s kopnega preko mongolske province Džehol, ki je v njihovih rokah, kakor z morja, kjer v zalivu Cilit itak stražijo japonske ladje. Da bi to vedlo do enako hudih mednarodnih komplikacij kakoršne so nastale spričo ekspedicije v Sanghaj, je samo po sebi umevno, vendar je japonskim militaristom tudi kaj takega zaupati.

Smrtna kosa

Na Dunaju je te dni umrla gospa Jospina Besednjak, mati poslanca dr. Engelberta Besednjaka, ki živi tamkaj kot primorski izseljenec, ter Petra Besednjaka, konzularnega svetnika pri jugoslovanskem poslanstvu na Dunaju. Rajnika je bila blaga mati svojim otrokom, ki jih je po zgodnji smrti njihovega očeta, zredila z lastnim delom. Smrt jo je dohitela v 62. letu. Pokopali so jo na pokopališču v Hernalsu ob prisotnosti ožjega kroga sorodnikov in znancev. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

Zagrebske vesti

Split, 22. apr. 3. Letošnja tujska sezona bo najbrže zelo slaba. Prihodnje dni pride 100 češkoslovaških otrok, nato pa prideta še dva češkoslovaška pevska društva, ki bodo vnesli vsaj nekoliko življenja v Split.

Zagreb, 22. apr. 3. Mrtvo truplo msgr. dr. Geana, bivšega generalnega vikarja belgajske nadškofije, so prepeljali v mrtvašnico na Mirogoju. Dr. Geon bo pokopan v svojem rojstnem mestu v Hreljinu.

Zagreb, 22. apr. 3. Davi je s splitskim brzovlakom prispel v Zagreb nadškof dr. Bauer v spremstvu svojega tajnika dr. Slamiča. Hrvatski metropolit, ki se je preteklo zimo slabo počutil, je na nasvet zdravnikov odšel za mesec dni na morje ter se je sedaj vrnil.

Varaždin, 22. apr. 3. Čazmanski kaptol v Varaždinu bo proslavil 8. maja 700letnico svojega obstanka. Ta kapitelj je bil ustanovljen v Čazmi I. 1292, pa se je pozneje preselil v Varaždin. Proslave se bo udeležil med drugimi predstavniki cerkvenih oblasti tudi hrvatski metropolit dr. Bauer. Dalje bodo sodelovala pri proslavi vsa hrvatska katoliška društva kakor tudi številno meščanstvo.

Belgraiske vesti

Belgrad, 22. aprila. 1. V donavsko poštuno ravnateljstvo v Novem Sadu je premeščen Vladimir Bajuk, od sedaj pri poštunem ravnateljstvu v Subotici II. V glavno telefonsko centralo v Belgradu je premeščen Mačedonac Delimirović, od sedaj na pošti Ljubljana I. Na pošto v Laškem je premeščena Ferjančič Jospina, do sedaj pri pošti Maribor I.

Belgrad, 22. aprila. 1. Za poveljnika šumadinske divizijske oblasti je imenovan general Stefan Radovanović. Nadalje so imenovani: za vršilca dolžnosti poveljnika bregalniške divizijske oblasti topničarski brigadni general Teodor Luković, za poveljnika osješke divizijske oblasti general Miloslav Tomić, za vršilca dolžnosti poveljnika jadranske diviz. oblasti brigadni general Vojislav Savič, za vršilca dolžnosti poveljnika timoške diviz. oblasti topničarski general Peter Ljubičić, za vršilca dolžnosti poveljnika prve konjske divizije konjski brigadni general Ivan Jovanović, za vršilca dolžnosti drugega pomočnika voj. ministrstva brigadni general Milorad Petrović, za vršilca dolžnosti načelnika inženjersko-tehničnega oddelka v vojnom ministrstvu inženjerski brigadni general Nikola Deroko, za vršilca dolžnosti prednedaika vojne kontrole brigadni general Vladimir Milović.

† Biseromašnik Janez Lenart

Slovenjgradec, 22. aprila.

Danes je umrl v 90. letu starosti častni kanonik in biseromašnik, upokojeni dekan in nadžupnik Janez Lenart v Smartnem pri Slovenjgradcu. Pogreb bo v nedeljo ob 10 dopoldne.

Blagopokojni gospod biseromašnik je bil rojen 27. maja 1842 v župniji Cirkovec pri Pragerskem; v mašnika je bil posvečen 19. julija 1868, nakar je služboval po raznih farah slovenskega Štajerja, dokler ni leta 1900 bil imenovan za nadžupnika v Smartnem pri Slovenjgradcu. Tu je vneto podpiral katoliško izobrazno in gospodarsko delo ter bil pri svojih župljanih zelo priljubljen. Leta 1919 je bil imenovan za dekana v Smartnem; leta 1927 pa je bil zaradi velikih dušnopastirskih zaslug imenovan za častnega kanonika.

Naj mu sveti večna luč!

Eksplodizija v rudniku

Belgrad, 22. aprila. AA.

V premogokopu Vrski Čuki pri Zaječarju je eksplodiral metan, pri čemer je ubilo dva delavca, 3 pa ranilo. Na kraj nesreče sta prišla preiskovalni sodnik in državni tožilec iz Zaječarja. Strokovni komisija rudarskega oddelka ministrstva za gozdove in rudnike odprtuje s prvim vlakom v rudnik, da dožene, zakaj je prišlo do eksplozije.

Sijajen uspeh slovenskega pevca v Ameriki

Glasi KSK Jednote poroča: Anton Šubelj, koncertni in operni pevec, je imel prošle tedne v raznih krajih na vzhodu vzlic slabim razmeram mnogo koncertnih nastopov. Dne 18. januarja je imel koncert v Roerich Museum Hall. Dvorana je bila nabito polna, največ ameriške publike. Predsednik družbe Roerich Museum, katera je Šublja angažirala za ta koncert, se je pevcu na odru pred občinstvom javno zahvalil. Pel je skupino hrvaških, srbskih in črnogorskih pesmi, nato skupino otroških pesmi v angleščini, v zadnjem delu pa zbirko slovenskih pesmi. Te so poslušalci najbolj navdušeno sprejeli.

Dne 20. januarja je pel v dvorani American Women's Association (Ameriška ženska zveza). Predsednica te zveze je Miss Anne Morgan, sestra znanega finančnika J. P. Morgana. Tudi v tej družbi je bilo njegovo interpretiranje slovenske pesmi navdušeno sprejeto. Dne 28. januarja je pel v High Auditorium, Great Neck, L. I. Ravno tam je imela tri tedne prej koncert Lilly Pons, znana pevka newyorške Metropolitan opere. Ko so ljudje po koncertu pevcu čestitali, so mu rekli, da je imel celo večji aplavz ko imenovana prima donna.

Dne 29. januarja je Šubelj pel v Todd Hunter School. Za omenjeni koncert ga je angažirala Mrs. F. D. Roosevelt, žena newyorškega guvernerja. Dne 5. februarja je pel v velikem Grassland Hospitalu, Valhala, N. I. Poslušalstva je bilo ogromno in jako pestrega. — Zdravniki, bolniki, streljane, uradniki itd. so bili med udeleženci. »Slovenski pesem je povsod navdušeno sprejeta«, pravi Šubelj in on ima skušnje. Dne 16. febr. je zopet pel v Radiju.

Svoji pianistki, Miss Ruth I. Hall, ki ga spremlja pri petju, je dal ime Ljubljana. Tako je označena tudi v sporedih. Šubelj pravi, da je storil to zato, da se Amerikanci navadijo pravilno izgovarjati to ime.

Dne 27. februarja je igrala Miss Ruth Julia Hall na orgle slovenske narodne pesmi na radio postaji WRNY. Za program si je izbrala: »Zagorski zvonovi«, »V dolini prijetni je ljubi moj dom« itd. To je bilo prvič, da so se slovenske narodne pesmi igrale na krasne Acolian orgle.

Dne 5. marca je bil Šubelj angažiran v Pliades klubu, Greenwich Village v New Yorku. Pel bo tudi v Bostonu itd.

Elks Magazine je priobčil Šubljevo sliko v narodni noši z opisom, v katerem mu pravi »Chalaplín of the Air« (Zračni Saljapin). Tako ga imenuje zaradi prenosov njegovega petja po zračnih radio valovih.

„Jezik očistite peg!“

Preveč tujk je zabredlo v naš jezik. Saj prav brez vseh ne moremo biti; toda vsaj 99% od teh, ki jih moramo dandandand brati in si glavo beliti, kaj je pisavec z njimi hotel točno povedati, bi lahko pogrešali. Tako bi ljudje, ki nimajo klasične izobrazbe, in ti, ki ne znajo tujih jezikov, marsikaj brž razumeli, češar zdaj sploh jasno ne morejo. Kako naj n. pr. naš kmet razume tak članek, kakor ga je imel zadnje dni »Domoljub«? Če ni imel petdeset nepotrebnih in nerazumljivih tujk, jih je imel pa sto. Preprost človek sicer meni, da je tako pisanje hudo učeno, ker ga nič ne razume; pa se moti. Premalo premišljeno je; pisavec prav pogosto tujke zato rabi, ker mu misel ni toliko jasna, da bi jo znal po domače povedati; ali pa se mu ne ljubi toliko misliti, da bi to, kar je v tujem jeziku bral, v lepo slovensko besedo prevedel. Marsikdo tudi misli, da se s tujko kak pojem točneje označi. Pa je to le redko. Navadno tujka pojmovno jasnost samo zamageli.

Nemci, ki so imeli jezik tako poln tuje navelike, jo po vojki z vso vneto preganjajo; Srbi, ki Nemce morda še prekažajo, so jo v častnikarstvu začeli zatirati. Pravijo, da so vodilni članki že nekaj časa pisani v zgodnji srbsčini. Zakaj bi jo mi trpeli?

V četrtlet smo n. pr. koj na prvi strani — med drugimi nepotrebnimi brali tele tujke: *simpton* = znak; *manipulirati* = ravnanje; *efemer* = enodnevni; *afeta* = zaveda, dogodek, posel; *tipičen* = značilen; *center* = središče; *interes* = korist, skrb, briga; *interes* na tem imajo = gre jim za to; *zadržanje* = Verhållten = ravnanje, vedenje; *milieu* = ozračje, okolje; *markanten* = izrazit, jasen, odločen; *gorostasen* (hrv.) = velikanski; *intimen* = tesen, zaupen, priščen; *sisfeta* = ustroj, sestava; *morale* = nraven; *actorifeta* = oblast (veljava, moč, ugled); *Karakterizirati* = označiti, opisati, razložiti; *nekontrolirana oblast* = neodgovorna o.; *osporavati* = tajiti, izpodbijati; *absoluten gospodar* = popoln, neomejen, neoviran; *karakteristika* = označba, opis, oris; *nevarnost* = nevarnost; *concern* = (trgovska) družba, (trgovsko) podjetje; *lekcijs* = nauk; *dividende akcionarjev* = delničarski deleži; *element* = življ. Za danes toliko. Za jutri bošle pa že zopet poskrbeli.

S poplavljenega Posavja

Bosanski Samac, 22. aprila. AA.

Na podlagi včerajšnjega sklepa ministrskega sveta so obiskali minister za soc. politiko in nar. zdravje Ivan Pucelj, prometni minister Lazar Radivojević in vojni minister Dragomir Stojanović poplavljenega kraja in prispeli davi v Bosanski Samac, v čigar okolici so evakuirali okoli 6000 ljudi. V samem Samcu je nad 3000 beguncev. Organizacija reševanja ljudi in živine se je izvršila s sredstvi, ki stoje na razpolago, s prav dobrimi uspehi.

Ministri so obiskali v Bos. Samcu vse hiše, v katerih stanujejo begunci, in poslopja, kamor so spravili živino. Ministri so se razgovarjali s prebivalstvom in ga bodrili, naj vztraja v teh težkih preizkušnjah. Obiskali so tudi bolnišnico, kjer ne leži toliko bolnikov kakor porodnic. Ministr so kot prvo pomoč izročili odboru 60.000 Din. Pri tem je minister Pucelj priporočil odboru, naj gleda, da se ta vsota razdeli v prvi vrsti med bolno dečo.

V drinski banovini je evakuirano okoli 30.200 ljudi in 58.000 živine iz vseh poplavljenih krajev.

Pod vodo je okoli 170.000 ha izmed 350.000 ha zemlje, ki je zaščitena z obrambnimi nasipi.

Posebno je treba pohvaliti dobro organizacijo oskrbe s hrano in poljskimi kuhinjami, ki so razdeljene po krajih, kjer so nastanjeni begunci. Živina dobi redno krmo. Voda je začela okoli Bosanskega Samca padati.

Iz Bosanskega Samca so ministri odšli v Orašje in Breko.

Družina v Sremski Rači rešuje svoje imetje na streho.

Kmetje iz Ravnja rešujejo sebe, živino in drugo imetje na brodovih.

Voda v Sremski Mitrovci vdira skozi nasipe.

Pošast brezposelnosti Mariborska tekstilna industrija bo ustavila obrate?

Maribor, 22. apr.

Pred nastopom zime smo se ob pošastnih številkah brezposelnih v Mariboru tolažili na prihod pomladi. Kriza naj bi na pomlad prenehala, komunalna in privatna gradbena akcija naj bi zaposlila množice brezposelnih. Bili pa so napačni računi. Brezposelnost narašča, ne meneč se za pomlad. In ni upov za bližnjo bodočnost za izboljšanje obupnega položaja. Dočim smo še na jesen beležili število brezposelnih v Mariboru okrog tisoč, se je v teku zime to število več kakor podvojilo. Cela vrsta obratov je med tem časom skrčila število delavcev na minimum, nekateri so sploh zastali. Mariborska borza dela beleži v svojem tedenskem izkazu številu brezposelnih s 1015 osebami. Všteti pa so med temi samo oni, ki so se zatekli v zadnjem času na borzo dela, dočim jih je še več kakor enkrat toliko, ki se sploh ne prijavljajo več, vedoč, da jim tudi borza ne more preskrbiti dela.

Z zaostrojitvijo denarnih težkoč se je nenadoma znašla v neprijetnem položaju tudi mariborska

tekstilna industrija. Deviz za nakup sirovin ni, zaloge so pošle in kljub naročilom in ugodni konjunkturi stoji sedaj tudi ta industrija tik pred ustavitvijo dela. Več tovarn je že skrajšalo dnevni delovni čas ter obratujejo samo nekaj dni v tednu, da na ta način zavlečejo grozečo katastrofo čim dalje ter obvarujejo delavstvo pred brezposelnostjo. Vendar tudi ti ukrepi ne bodo mogli za dolgo rešiti položaja. V nevarnosti je tedaj zopet 2500 ljudi, da izgube delo in zaslužek. Za mesto in celo širšo okolico bi pomenilo to pravo katastrofo. Morda se bo dalo še pravčasno odvrti pretečo nevarnost ter obvarovati tekstilna podjetja pred nujnostjo, da zaprejo obrate ter odpuste delavstvo. Položaj pa bo kljub temu težak, ker bo povsem zastala gradbena delavnost. Občina ne more zidati, ker ne pripejo že dovoljena in odobrena sredstva. Privatnih zgradb večjega štila letos tudi ne bo. Zmanjšanje števil brezposelnih tedaj ni pričakovati — in to dejstvo bo povzročalo letos Mariboru še mnogo skrbi in težkoč. Treba bo vse storiti da se položaj vsaj ne poslabša.

Rodbinska drama iz Zg. Besnice

Ljubljana, 22. aprila.

Epilog rodbinske drame, ki se je pozimi odigrala v Zgornji Besnici pri Kranju, se je danes zaključil pred velikim kazenskim senatom deželnega sodišča. Pet sodnikov pod predsedstvom s. o. s. g. Antona Mladiča je sodilo v zadevi lovškega čuvaja Franceta Megušarja, ki ga je državni tožilec obtožil umora svojega sorodnika, posestnika Mihaela Bernika. Ozadje te drame tvorijo nad tri leta trajajoči družinski spori med obema rodbinama.

Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je dvignil proti 59 letnemu, še krepkemu Francetu Megušarju obtožbo zaradi umora, ker je ta 25. januarja letos z Zgornji Besnici pri pešeni jami v Rovniku oddal na Mihaela Bernika strel iz puške. Strel, obstoječ iz 25 šiber, debelih od zrna do fižola, je pogodil Bernika naravnost v desna prsa in ga v notranjosti tako raznesaril, da je na mestu obležal mrtev.

Obtožnica

navaja med drugim, da je imel pokojni Mihael Bernik obtoženčovo nečakinja Angelo Bernik za ženo. Ker leta, obtoženčeva žena, ni zaupala svojemu možu, je pri Angeli Bernik shranjevala in skrivala svoje prihranke. Po njeni smrti l. 1929, so nastale med obtožencom in Bernikom zaradi dediščine razprtije in pravde. Kritični dan, 25. januarja letos je Miha Bernik vozil s podsmojkami pesek iz pešene jame pod Rovnikom. Tam je prišlo do usodnega dogodka in je bil Bernik ustreljen. Lovski čuvaj Megušar je prijel nato za konja, ga odvedel s podsmojkami na Bernikov dom, se potem vrnil na dom, se preoblekel in odšel v Kranj, kjer se je prijavil orožnikom.

Obtoženčev zagovor

»Kako se zagovarjate? Ali priznate?« je vprašal predsednik obtoženca, ki je napol tiho prišel svoj zagovor:

»Tako ne priznam, kakor je v obtožnici. Povsem po pravici. V gozd sem šel, kjer sem imel lisicam nastavljen past. Najprej sem srečal Bernika. Prišla sva skupaj z Bernikom. Rekel sem mu: »Lepo te prosim, pusti me pr' gmaht!« V mene je rnil. Jermen pri puški mi je odrgal. Iz zepa je potegnil revolver. Ali je ustrelil, ne vem. Bil sem razburjen in prestrašen.« Predsednik: »Čudna je stvar z revolverjem! Nobenega ga ni videl pri Berniku!« Obtoženec: »Pri meni ni bilo revolverja. Ne morem z njim streljati, ker imam prste desne roke pohabljen.« Predsednik: »Če gre človek po pesek, ne bo nosil seboj revolverja.« Obtoženec: »Imel je vedno revolver pri sebi. Potegnil ga je iz deanega hlačenega žepa.« Obtoženec je nato pripo-

vedoval, kaj je delal po spopadu z Bernikom. Njega je pustil na mestu ob kolovozu v snegu. Sam je odgnal konja na Bernikov dom, kjer ga je pustil na dvorišču. Poprej je vzel revolver iz Bernikove roke in ga nesel v Kranj k orožnikom, kjer se je prijavil. Predsednik: »Najprej ste trdili, da je Bernik prvi streljal, a niste slišali poka.« Obtoženec: »Tresel sem se kakor šiba na vodi.« Obtoženec je svojega sorodnika ustrelil v razdalji kakih 10 korakov, zato je bil učinek strela grozen.

Sodišče je za tem zaslišalo 19 prič, od katerih ni bil nikdo očividec dogodka. Priče so slikale razmere, ki so nad tri leta nitile hudo sovraštvo med obema. Nekateri so obtoženca opisovali kot mirnega in neuhodnega človeka, drugi nasprotno, prav tako so povedale priče o pokojnem Berniku.

Priča France Zevnik: »Bešter mi je povedal: »Nekaj čudnega boš za Rovnikom videl. Megušar je konja domov pripeljal. Jure (Bernik) pa leži tam mrtve.« Videl sem, kako je Bernik proti domu nesel puško. Jermen je doli mahal.« Priča Anton Pogačnik, lesni trgovec, je označil Bernika kot nevarnega človeka, dočim je Megušarja poznal kot poštenega in značajnega moža. Priči je Bernik enkrat grozil, da mu bo že svine nasul v zadnji del telesa. Priča pokojnikova žena Angela Bernik: »Obtoženec je moj stric in bom pričala. Mož je vozil pesek. Stric je pripeljal konja in dejal otrokom: »Konja sem pripeljal.« Ves se je tresel. Vprašala sem: »Za božjo voljo, kaj se je z našim zgodilo?« »Tebi nič mar!« je odvrnil. Stric je večkrat možu grozil, češ: »Če te drug ne bo spravil stran, te bom jaz!« Mož tisto jutro ni imel nobenega orožja.«

Priča orožni narednik Fran Dolžina: »Javil se je sam okoli poldne. Bil je razburjen in prestrašen. Prinesel je seboj revolver, ki je bil izstreljen.«

Nadaljne priče so opisale nebitvene podrobnosti. Ker je očividec France Bešter med tem časom umrl, je predsednik prečital njegovo izjavo v preiskavi. Bešter je dogodek tako-le opisal: »Okoli devetih sem srečal Bernika v smeri iz vasi proti Rovniku. Zadaj za njim kakih 4 korake sem opazil Megušarja. Oba sta bila razburjena in glasno vpila drug na drugega. Ta je dejal: »Daj mi mir!« Bernik je odvrnil: »Kaj lažiš za menoj s to flinto? Meni ni za življenje, kar suni!« Pognal sem konja, ker nisem hotel biti priča nadaljnjemu dogodku. Ko sem se oddaljil kakih 370 korakov, sem začul en sam glasen strel. Takoj sem si mislil, da se je moralo nekaj zgoditi. Čez dobro uro sem se vrnil in videl Bernika mrtvega. Pri Berniku nisem videl nobenega orožja. Lopato sem poprej videl na

sanah. (Po dogodku pa so lopato našli pri Berniku v levi roki.)

Po končanih ostalih formalnostih in govorih zastopnika javne obtožbe in branilca je predsednik razglasil

sodbo:

France Megušar je kriv, da je ustrelil Mihaela Bernika, ravnal pa je v silobranu, katerega meje pa je prekoratil, in se zato obsoja na 10 mesecev strogega zapor. V kazni se mu všteje preiskovalni zapor od 25. januarja naprej.

V razlogih navaja sodba, da smatra sodišče za ugotovljeno, da je obtoženec videl v Bernikovi rokah nek revolver, da je Bernik dvignil revolver, smatra pa sodišče, da ta okolnost ni dala obtožencu pravice za tako postopanje, da je pomeril dvocevko na 10 korakov na Bernika in ga na ta način tako ustrelil, da se je takoj zgrudil. Način obrambe ni bil pravilen z ozirom na posledice, zato je bil silobran prekoracen.

France Megušar je sprejel sodbo in prosil za odlog kazni do jeseni. Sodišče je tej njegovi prošnji ugodilo. Megušar je bil popoldne izpuščen.

Kazino Bled

vabi izletnike na „čajanko s koncertom“

Važno za avtomobiliste!

Cesta Ljubljana—Bled na novo urejena

Dve posebnosti iz Središča

Mnogo se zgodi novega v Središču, a redko se dobi kdo, ki bi to spravil v svet. Toda pred kratkim sta se izvršila dva dogodka, ki zaslužita, da za nju izve tudi širša javnost. Prva posebnost je bila nova maša g. p. Jožeta Savore, a druga III. prosvetna akademija.

Niso redke nove maše v Središču, saj je bila zadnja komaj pred dvema letoma, a sedanja je zanimiva zato, ker se je vršila v času, ko v Prekiciji ni navada obhajati nove maše. Pa tudi sedaj je bila polna središka cerkev vernikov, ko je vstopil v njo v slovesnem sprevedu g. novomašnik. Prav primerno in navdušeno mu je govoril za ta slovesni dan domači g. kaplan Andrej Stakne. In po končani cerkveni slovesnosti se je razvila intima proslava nove maše na novomašnikovem domu. Še časti naš človek duhovnika, ga spoštuje in mu zaupa, to je pokazala primicija g. p. Jožeta.

Bil je pač čas, ko se je na prosvetnem polju začelo Središče komaj prebujati. In že takrat so nasprotniki napeli vse sile, da bi poskuse katoliške prosvete zatrli v kali. Središka mladina pa je zmagala in danes stoji na braniku katoliške prosvete. »Središka prosveta« je falanga, od kateri se razbije orožje nasprotnikov. To je zlasti pokazala III. prosvetna akademija preteklo nedeljo.

Že sam spored je bil srečno izbran. Saj pa so Makabejski bratje odločno razvili svoj program takoj v začetku. Kot kladivo je padala vsaka njihova beseda v srca navzočih in jih osvajala. Sledil je igrokaz »Demonic«, ki prav dobro predstavlja prepoved človeka po alkoholu. G. Stamberger pa je govoril vsem iz srca, ko je navajal zgodovino bojev in temnih oblakov, ki so se vedno zbirali in se še zbirajo nad katoliškim domom v Središču. Pevska točka, ki je sledila, pa radi odr, ki je zgoraj odprt, ni prišla do pravega izraza, dasi je bila z razumevanjem naštudirana. Sledile so športne točke fantovskega in dekliškega krožka spremljane od svetinjske godbe. Vse točke so bile do potankosti dobro priučene in izvedene, a med vsemi je najbolj ugajalo ranjanje. Pa je tudi vzeto iz življenja naroda.

K III. prosvetni akademiji pač zasluži »Središka prosveta« vse priznanje. Upamo, da jo bo le samo podžgalo k novemu delu in napredku, da bo tem večji trn v peti nasprotnikom.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

Nedavno smo brali neke v dnevnih poročilih o eni o novem slovenskem delu in njegovi predstavi v gledališču. V primeroma kratki omeni smo srečali nič manj nego 60 tujk, katerih mnoge bi se mogle brez škode nadomestiti s slovenskimi besedami. Gotovo so včasih izposojene besede tako lehtne po svojem izrazu, da bi slovensko ime zanje prineslo le sikhosti ali celo neločnost in nejasnost v izražanju. Kdor pa nam brez potrebe kopiči tuje besede, kaže premalo spoštovanja ali površno znanje svojega jezika. V strokovnih glasilih se prenesemo kopico tujk, v dnevnih, ki so namenjeni našemu ljudstvu in sceti, pa bodimo previdnejši, umljujejši, bolj slovenski. Izgovor, da tudi inozemski čenopisi ne delajo drugače, pove le to, da je naša grnja toliko bolj potrebna, o kolikor je nevarnost neprilicnega posnemanja večja. Poleg tega se v omenjeni omeni, kakor sploh v podobnih pogreških prenašanju večinoma tuji samostojniki, ki jih naša materinščina, katere moč je v nje glagolu, težje prenaša in prenese.

Kako mamo mora biti čitatelju, ki mu je tudi pri srcu slovenska glasba, če mora pri njeni ocenitvi zadeti skoraj pri vsaki vrsti ob kamen spolkice. Prosim, podajte mi roko in napravite samo kratek hod z menoj, da pozdravimo »slovoja« z mogočnim »oprazom«. Naj se vam »divnamica« ne zdi »prebaročna«. Imajte v »evidenci« tudi »dekoracijale« »espirje« »fabule« velikega »formale«. Pri tem, prosim, ne »forsirajte« kričnega »generaliziranja«. Varujte se »gestike« nepravilnega »impulza«, da ne nosite kakšne neljub »intermezzo«. Vedite, da se »karikiranje« »komične« prizorov posreli le »kongenijalnemu« »kuratorju« z navedno »skatitelo«. »Maska«, »mimika« in »muzika« vse mora biti »moteno« in »muzikalno«. »Partija« in »profiliranje« posameznega »parta« bodi dobro »nasludirano«. »Režiser« in »ritem« je »rekeizite«, ki ga ne more pogrešati noben »operetarski« »ider«. »Sekatet« v nekaterih tako »scenističnih« in lepih »scenah« ni bil »siguren«. Naš »tradicionalen« »eleter« in »tematičen« »temperament« je splošno priljubljen. Iz teh ponovno rabljenih tujk je sestavljena lista »tjuskoprometna« ocena, seveda o drugočni stavkovni čezzi kot v pričujočem »karikiranju« z opominom: Piši ter počej, kolikor moreš, slovensko!

Koledar

Sobota, 23. aprila: Vojtech (Adalbert), Škof; Egidi.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v splošni bolnišnici umrl gospod Anton Rozman, železniški vpokojenec, star 70 let. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče Sv. Križa. — Včeraj popoldne je nenadoma umrl gospod Ivan Orel, železniški zvanik. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice splošne bolnišnice. — V 65. letu starosti je včeraj mirno v Gospodu zaspal gospod Ivan Černe, sodni poduradnik v pokolu. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Blagi pokojniki naj počivajo v miru, žalujocijem preostali pa naše iskreno sožalje.

† Kamnik. V ljubljanski bolnišnici je v sredo zvečer nepriznako umrla 18 letna gdnja Pepa Pirš, najstarejša hčerka posestnika na Novem trgu v Kamniku g. Mihaela Pirša. V petek popoldne so jo prepeljali v Kamnik, kjer je bila pokopana. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje — rajni pa naj sveti večna luč!

† V Pišetah je umrla v starosti 73 let gospa Marija Umek, mati mariborskega stolnega kanonika in mestnega župnika msgr. Mihaela Umeka. Pokojnica je bila blaga žena in vzorna mati ter zgladna gospodinja. Eno dobro sree je nehala biti za blagor svojih dragih. Bodi plemeniti pokojnici ohranjen časten spomin! Težko žalujocijem, zlasti pa msgr. Mihaelu Umeku, naše najgloblje sožalje!

Osebnosti

— Državna izkušnja. Gospa ing. Joža Debelakova, profesorica na Srednji tehnični šoli v Ljubljani, je napravila državno tehnično izkušnjo pri ministrstvu za gradnje v Belgradu s prav dobrim uspehom. Gospa je edina diplomirana elektrotehničarka v Jugoslaviji. Čestitamo!

— Za vršilec dolžnosti upravnika dravskega intendantskega skladišča je imenovan nižji vojaški uradnik I. razreda ekonomske stroke Milan V. Polak, doslej vršilec dolžnosti intendantske komande dravske divizije.

— Imenovani so: za uradniškega pripravnika splošne drž. bolnišnice v Ljubljani dr. Ivan Peršič, zdravnik v Ljubljani, po natečaju, in dr. Božena Zajc, zdravnica v Ljubljani, po natečaju. Za vzgojiteljico na šoli za sestre v Ljubljani gđ. Stjepanica Humeč, dosedanja vzgojiteljica zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece pri higijskem zavodu v Ljubljani.

Cerkveni vestnik

Praznik Marije Pomočnice na Rakovniku bo letos dne 22. maja. Tokrat bo tudi sodelovanje slovenskega združenja. Prošnja za polovično vožnjo je že vložena.

Ostale vesti

— »Jugoslovenska loza treznosti«. Ker so te dni dobila šolska vodstva cirkular, da se smejo — na prošnjo »loze« same — te lože ustanovljati po vseh šolah, bodi povedano tole: Guttempererska loza treznosti ni prostozidarska; vendar pa je zaradi neklih sličnosti s prostozidarstvom katoličnom prepovedana. — Pa te lože tudi prav nič ne potrebuje, ampak dela samo zmedo. Imamo namreč »Jugoslovanski savez treznosti« (sedež v Zagrebu) s svojim mladinskim oddelkom »Savez trezne mladosti« (sedež v Belgradu), ki početa z guttempererstvom in ložo nič opraviti imeti. In ker je bil Savez od ministrstva že prej dovoljen, držimo se tega; dvojne vrste organizacija bi delala samo zmednjo. — »Sveta vojska«.

— Rudarsko zavarovanje. Dosedanja uredba o zavarovanju rudarjev pri Bratislavi skladnih je določila, da izgubi rudar svoje pravice do pokojnine in druge ugodnosti, če je 6 mesecev brez dela. Zaradi številnih redukcij, ker utegnejo biti rudarji tudi dalj čas brez dela, pa je postala ta določba kričevna in bi zaradi nje izgubili svoje pravice, tudi če so po 20 in še več let plačevali prispevke. Zato so delavski zastopniki predložili rudarskemu glavarstvu spremembo tega pravilnika. Po novem bi rudar izgubil po 6 mesecih pravice, če je bil zavarovan do 3 let, če je bil zavarovan do petih let po enem letu, če je bil zavarovan do 10 let, izgubi pravice po 2 letih, če pa

je bil zavarovan nad 10 let, jih pa sploh ne izgubi, temveč se mu avtomatično nadaljuje čim dobi delo. Rudarsko glavarstvo je na to pristalo in je pričakovati, da nove določbe kmalu obveljajo.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 32 od 23. aprila t. l. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah« dalje »Odredba, katere države je smatrati za neokužene po krompirjevem raku in krompirjevem molju«. »Naredba o ureditvi odgovornosti in odgovornih postaj«. »Razglas o ljudskem delu za nedržavne ceste«. »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932« in »Odločba obče seje državnega sveta o členu 6. v zvezi s čl. zakona o drž. svetu in upravnih sodiščih«.

— Telefonski promet. Prometno ministrstvo je odobrilo, da se razširi telefonski promet na več trgov in mest v Sloveniji, ki niso imela do sedaj neposredne zveze s Svico. Kraji so navedeni v Službenih novinah št. 91 od 20. aprila t. l. na strani 439, kjer je tudi razvidna taksa za poedine kraje in cone.

— Zopet požar. V nedeljo zjutraj je izbruhnil pri kotarju Ivanu Lubcu v Hodošah, občina Storojavas, v plujskem okraju, požar, ki je upelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje ter hleve. Požarno društvo iz Hajdine je sicer prihitelo na pomoč, ni pa stopilo v akcijo, ker je med tem časom plamen objel že vse objekte, tako da ni bilo mogoče več gasiti. Poslopje je bilo leseno, streha pa s slamo krita. Škoda znaša nad 10.000 dinarjev in je krita z zavarovalnico.

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrujeni, ne-sposobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je »Franz-Josef« voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slabotivčnih in ženskah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Osjek najame posojilo. Občinski svet v Osjeku je na svoji seji sklenil najeti posojilo v znesku 3.100.000 Din, katerega bo porabil za kanalizacijo. V isti seji je občinski svet zavrnil prošnjo Narodnega gledališča za podporo v znesku 60.000 Din, ker gledališka skupina že leto dni ne igra v Osjeku, marveč gostuje v Splitu, Varaždinu, po Vojvodini itd.

— Prijavljeni tuji za Dalmacijo. Dalmatin-skim društvom za tujski promet so prijavljeni naslednji izleti: Znano češko pevsko društvo Hlahol pride v Split dne 12. maja in priredi koncert. Junija pride v Split pevski zbor čeških učiteljev. Prijavila se je tudi večja skupina avstrijskih izletnikov iz Basla. Dne 1. septembra je prijavljeno veliko družabno potovanje s parnikom ob naši obali, katerega se bodo udeležili izletniki iz Pariza. Preteklo sredo je skozi Split potovalo 100 otrok čeških železničarjev. Peljali so se v Dubrovnik, kjer bodo na Lapadu v sanatoriju ostali mesec dni na odmoru. — V sredo je priplula v Split ameriška jaha »Serifa«, na kateri potuje ameriški bogataš Franklin Singer po Sredozemskem morju. Z njim potujejo člani njegove družine in nekateri drugi potniki.

Snažilna volna

bela in barvasta

zajamčeno domači izdelek, dobavlja od 5 kg dalje

„Obnova“ d. d.

Zagreb 3 Magacinska c. 21

— Zalostno svatovanje. Iz Dugarese poročajo: V hiši zadruge Mlašina v vasi Vučjak so svatovali. Poročila se je Mlašina pastorka Katica z Mijo Tkaličem iz vasi Mrzlopole. Vsaški fantje iz Vučjaka niso bili zadovoljni, da se deklica poroči v drugo vas, tem manj, ker je dobila lepo doto. Zato so iskali prilike, da se maščujejo. Svatje in drugi gostje so se dobro zabavali, v hiši pa je bilo tudi več ženinihov nasprotnikov, ki so začeli izživati. Izživati so potegnili nože in navajali na domače in sorodnike. Domači so vrgli izživače iz hiše, tam pa jim je priskočila na pomoč velika skupina vaščanov, ki so takali pred hišo. Navajali so na avate s koli, vilami, noži, svatje so pa odgovarjali s strelji iz samokresov. Nastal je splošen pretep, ki je končal s tem, da so trije obležali mrtvi, hišni oče smrtno ranjen, mnogo jih je pa bilo lahko ranjenih. Hiša in vsa oprava je popolnoma razbita.

— Velik požar v trgovini. V Ruševu pri Požegi je nastal v neki trgovini požar, ki je uničil skoro vso zalogo. Škoda je nad 350.000 Din.

— Obsodba nevarnih vlomilcev. Te dni sta stala pred velikim senatom v Požegi nevarna vlomilca Muho Serbič, mizarski pomočnik iz Konjice in Milan Remetič, trgovski pomočnik iz Stare Gradiške. Ze pred to razpravo sta bila oba dobra znanca raznih sodišč po državi. Odsedela sta že vsak po več let v ječi. Lani je Serbič pobegnil iz lepoplavske ječnice in se je v neki kavarni v Sarajevu seznanil z Remetičem. Oba skupaj sta izvršila nešteto vlomov po raznih krajih države. Končno ju je vendar zalotila roka pravice. Sodišče ju je obsodilo vsakega na 8 let robove, na trajno izgubo državljanjskih pravic, po končani kazni ju pa bodo pridržali v prisilni delavnici.

— Humeč M. Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Pojasnjeno s 102 podobami in 2 barvnimi slikama. Druga predelana in pomnožena izdaja. — Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebno nam je kratko, a zato vendarle izrpolno in vsestransko uporabno delo vija-je gadjarskega nadzornika M. Humeča o negi domačega vrta, dokazuje to dejstvo, da je knjiga doživela v razmeroma kratkem času drugi tatis. Nova izdaja se odlikuje v vsakem pogledu: Vsebinsko je temeljito razširjena in izpopolnjena, podob je kar 33 več nego v prvi izdaji, ako sploh ne štejemo obeh barvnih slik. Papir je izvrsten in vsa zunanja oprema knjige je trpežnejša, tako, da smo skratka lahko ponosni, da jo imamo. Po uvodnih besedah, pri katerih je važno poglavje: Temeljni pojmi o življenju rastlin, je razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtnarstvo, ki obsega poglavja o uredbi domačega vrta, o pripravi zemlje in gojenju ter o glavnih vrtnarskih delih. Po-

PO NAPORIH

hiltra pomoč

Takojšnje gretje, pomirjujoče učinkovanje SLOAN-OVEGA LINIMENTA Vam da naglo zložnost in pomoč. Prodira v kožo brez utiranja. — Učinkuje naravnost na vzrok bolezn, na razburjene živce in ranjena mesta. Naglo pomirja bolečine.

Rabite SLOAN-OVO mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, išiasu, bolečinam v hrbtu, distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam bolezni v mišicah.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine

»Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja Sanitetsko oddelce, z rešenjem št. br. 4497 od 13. marca 1932«

Naznanila

Ljubljana

Na akademiji rokodelskega društva v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, ki bo jutri v nedeljo 24. aprila ob pol 8. uri zvečer, bo pel g. tenorist kr. opere Leopold Kovač naslednje pesmi: 1. E. Adamič: »Nocoj je pa lep večer«, 2. Jos. Prohazka: »Zvezde žarijo«, 3. A. Nedved: »Pogled v nedolžno oko«, 4. Fr. Flotow: »Martha«, 5. E. Adamič: »Ribice po vodi plavijo«, 6. A. Nedved: »Pred durmi«, 7. Dr. Gajmir Krek: »Pogodba«, 8. Bizet: »Carmen. Na klavirju ga bo spremljal g. Heribert Svetel. Na sporedu akademije so tudi moški zbori rokodelskega društva in oddelkov iz Shakespeareove igre »Sen kresne noči«. Predprodaja vstopnic je danes od 6. do 8. ure zvečer in jutri od 10. do 12. ure dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

»Jurjevo žegnanje na Gradu. Jutri v nedeljo je praznik sv. Jurija, ki mu je posvečena kapelica na Ljubljanskem gradu. Sv. maša bo ob 8 zjutraj. Kapelica bo ves dan odprta, na kar opozarjamo cenjeno občinstvo, ki naj s svojim obiskom počasti sv. Jurja«.

Občni zbor znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani se bo vršil dne 5. maja t. l. ob 10. uri v društvenih prostorih (Narodni dom).

Pevski zbor Treznosti. Danes, v soboto, zvečer ob osmih je prva pevška vava — na učiteljsku. Vhod na moškem oddelku. Lokal v prtiličju na levo. Pevci skupaj! Mesto pili — bomo peli! In bomo vendar veselili!

Ivan Noč je pred kratkim koncertiral v Pragi. Vsi češki listi so se izredno laskavo izrazili o njegovi klavirski igri. Tako piše Narodni Politika: Ivan Noč je v vsakem oziru izreden virtuoz in umetnik. Imenitno je podal Bachov koncert za orgle v lastni klavirski priredbi, z velikim temperamentom Tajčevičeve Balkanske plesne in žel burno odobravanje in nenehajoč aplavz. — Češko Slovo: Ivan Noč ima brezhibno, kristalnočisto tehniko in prednašanje, poln globine, grandiozno je igral Bachov koncert. — Narodny List: Tehnično krasno uspešno, zelo interesantno in silno težko priredbo Bachovega koncerta za orgle je igral Ivan Noč z ogromno tehniko in prepičljivo prednosom. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Koncert se vrši v ponedeljek, dne 25. t. m. v veliki unioński dvorani.

Služkinje! »Polska zveza« in »Podporno društvo služkinj« priredita jutri v nedeljo, izlet na Šmarno goro. Zbirališče na Šmarni gori — skupna pobožnost ob 4 popoldan. V slučaju slabega vremena se izlet ne vrši.

Pomladke Rdečega križa na državni klasični gimnaziji v Ljubljani priredi v petek, dne 29. t. m. v unioński dvorani svojo letošnjo akademijo na korist rdečega križa z izbranim zanimivim sporedom. V vseh točkah nastopajo gojenci klasične gimnazije. Mešani zbor zavoda vodi prof. Emil Adamič. Vstopnice se že dobe v Matični knjigarni.

Maribor

Kaj bo danes? V gledališču proslava 25 letnice pisateljskega delovanja Milana Begovića s premijero njegove znane drame »Brez tretjega«. — V dvorani Zadrugne gospodarske banke oderska prireditve mariborskih študentov, ki uprizorijo Nusičevega »Narodni poslanec«. — Na igrišču SSK Maratona na Livadi ob štirih popoldne pričetek lahko-atletnega mitinga, ki ga prireja SSK Maraton.

Tomboła P. Rdečega križa, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob dveh popoldne na Trgu Svobode v prid siromašni in bolehnih solski mladini, da se lahko pošlje na morje, vzbuja splošno pozornost. Tablice samo po 2 Din.

Slovenske gorice. Sv. Anton. Dne 1. maja imamo pri nas Materinski dan. Dekliška Marijina družba pripravlja igro »Dve materi«. Materel Udeležite se te prireditve v velikem številu! Slavimo slovenske matere!

Konjice. Jutri v nedeljo ob treh popoldne v Katoliškem domu koncert, ki ga priredijo mariborski študentje. Pridite!

Trbovlje. Žensko društvo ima občni zbor v nedeljo popoldne ob 3. uri v Društvenem domu. — Katoliška akcija vabi vse društvenike na predavanje v nedeljo ob 4. uri popoldne v veliki dvorani Društvenega doma. — Protituberkulozna liga ima svoj izredni občni zbor drevi ob 6 v Delavskem domu. Na sporedu je volitev novega odbora.

Sostanj. V nedeljo, 24. t. m., popoldne uprizori mladina osnovne šole Zolnirjevo mladinsko igro v 6 dej. »Grudice«. — Vljudno vabljeni!

Št. Vid nad Ljubljano

Sestanek fantov rekrutov preteklo nedeljo se je obnesel prav izvrstno. V veliki dvorani tukajšnjega ljudskega doma se je zbralo 337 fantov iz vseh župnih dekanije ljubljanske okolice. Poldrugo uro so z napeto pozornostjo poslušali sanitetnega polkovnika dr. Justina, ki jim je polagal na srce, naj dan odhoda k vojakom prežive trezno in lepo (začetek dober — polovico dobrega pridobijemo), jim temeljito in z vojaško-zdravniško izkušnostjo obrazložil, kako naj se obnašajo vojaki. Šosa naj se varujejo, da bodo vrli vojaki, dobri državljani in ostali pošteni fantje. Najskrajnejša zahvala gospodu predavatelju, iskrena hvala pa tudi vsem fantom, ki so disciplinirano prisli in disciplinirano poslušali!

Pridobivajte novih naročnikov!

Iz življenja klativitezov in pustolovcev

Boris Savinkov

Kot meteor se je večkrat na obzorju ruske revolucije v teku zadnjih desetletij pojavil Boris Savinkov. O njem so se pripovedovale legende, pesniki so mu posvečali svoje pesmi. Ruska revolucija mu mora biti hvaležna za številna junštva, ki so brez primere v zgodovini.

Junsko življenje Borisa Savinkova je pričelo se pred prvo rusko revolucijo, ko je bil član in pozneje vodja bojne organizacije levičarskih socialrevolucionarjev, katerih vodja ni bil nihče drugi kot Azev, največji agent provokater v svetovni zgodovini. Kot član bojne organizacije je Savinkov potoval iz enega kraja obširne Rusije do drugega. Izvršil je s svojimi zvestimi ljudmi nešteto atentatov, umoril velikega kneza Sergija in notranjega ministra Plehveja. Obenem pa je med izvrševanjem teh grozljivih del pisal lirčne pesmi in filozofske romane, ki so mu kmalu prinesli slavo in je veljal za enega najboljših pesnikov tedanje dobe.

Potem je prišla svetovna vojna in revolucija. Iz revolucionarja, neprestano preganjanega in zasledovanega, vedno od volunov obdanega emigranta in terorista je Savinkov leta 1917 postal vojni minister v vladi Kerenskoga. Po padcu Kerenskoga je Savinkov, največji in najdrznejši med revolucionarji, znova pričel ogorčeno borbo proti moskovski vladi z vsemi sredstvi izurjenega revolucionarja. V sami Moskvi je ustanovil znamenito Zvezo za rešitev domovine in revolucije, dvignil je vstajo v Jaroslavovu, kjer so ga bolševiki premagali in je zopet moral bežati v neprestani nevarnosti in po številnih pustolovčinah v ino-

zemstvo — v emigracijo.

Sreča je definitivno zapustila Savinkova. Leta so potekla in Savinkov neprestano nemirno potuje po Evropi, pošilja svoje zaupnike v Rusijo in pripravlja vedno znova novo organizacijo »Centralni teror«. Radi neuspehov razočaran in utrujen Savinkov razmišlja o novih načrtih in kmalu dozori v njegovi bujni fantaziji nov tajstven in mističen načrt. Sklenil je opustiti borbo in se ponuditi v službo sovjetov.

Tajno je prekorajčil sovjetsko mejo in se pridružil baronu Pillarju, voditelju beloruskega oddelka GPU. »Če ste čitali moj roman Plavi konj,« mu je dejal Savinkov, »boste lahko razumeli, zakaj sem sklenil stopiti v vašo službo.«

Savinkov so aretirali in ga s posebnim vlakom še isti dan odpeljali v Moskvo, kjer so ga zaprli v znane strašne ječe GPU. Džeržinski je osebo prevzel preiskavo. Ni mu bilo lahko stopiti ravnodušno k svojemu bivšemu sodruhu iz zarotniških let in z vsem svojim vplivom je Džeržinski zahteval od vlade, naj Savinkova pomilosti. »Nikdar ne bom dopustil, da bi Boris Savinkov, najslajnejša zvezda v zgodovini predrevolucije terorja, postal žrtev GPU,« je izjavil.

Vlada je ubrala srednjo pot. Savinkov je bil obsojen na smrt, pozneje pomiloščen na deset let. Tega še vedno bojevit Savinkov ni mogel preboreti. Kaj se je dogajalo tedne in mesece v duši največjega ruskega zarotnika, ne bo nikdar znano. Zaman se je trudil Savinkov, da bi ga sprejeli sovjeti v svojo službo. Nekega dne je skočil skozi okno svoje ječe in se ubil. Sovjetska Rusija je bila osvobodena svojega največjega aktivnega nasprotnika.

Monte Carlo — v krizi. Prvič v zgodovini igralnice v Monte Carlu, zbirališču blaziranih bogatašev, pustolovcev in sleparjev iz celega sveta, se je zgodilo, da to sicer tako dobičkanosno podjetje ni izplačalo ob zaključku letošnjega poslovnega leta nobenih dividend. Doslej je to podjetje izplačevalo letno 200 do 300 odstotkov dividend.

Odljudnost

Je odljuden, nezaupljiv človek, s katerim se ne da dosti govoriti. — Kolikokrat izrečemo to menjenje o tem ali onem svojih bližnjih! In kolikokrat se varamo! Navadno so s temi besedami označeni ljudje globokomuna, po ljubezni hrepenača bitja, ki jih je stvorilo življenje trde in nedostopne. V čem pa je utemeljeno, da se toliko ljudem zdi občevanje z odljudnimi značaji neprijetno? Morda je temu kriva udobnost, ki nam je lastna vsem brez izjeme. Človek, ki nima lahkega, naravnega zabavnega daru — in taki so vedno odljudni ljudje —, ne spada v površno družabno življenje in postane tako svojih okolici čisto neznan. Drugi vzrok je ta, da kažejo take osebe največkrat odbijajočo zunanjost, da bi pred vsiljivimi pogledi očuvali svoje globlje čuvstvo. Na ta način se rodi mnogo črta in sovraštva, saj je mnogim ljudem pravcati užitek, nadlegovati druge z vprašanji in brskati po njihovem življenju. Ti vse vedeti hoteti ne prenesejo zavračanja in trda sodba je pisana.

Ce se dalje vprašamo, odkod toliko odljudnih in nezaupljivih ljudi na svetu, dobimo pretresujoč, a neskončno resničen odgovor. Ti in mi vsi smo tega krivi. Mi vsi imamo na vesti ljudi, ki korakajo jemni in brez veselja skozi življenje. Vsak izmed

nas pomeni nalogo, ki jo je stavilo življenje. Kako si rešil to nalogo? Ali ni človeka, ki bi mu bil lahko izkazal ljubezen? In mimo kolikih si sel mrzlo, ne da bi vprašal, ne da bi slutil, kako potrebni so dobrote in ljubezni! Njihov mrzli, odbijajoč obraz ti je kazal, da ne potrebujejo ljubezni, in ti si jih pustil same. O ti slabi, površni človek! Res je težka naloga, ki nam jo stavlja življenje glede teh ljudi, a kdaj nam življenje sploh daje lahke naloge! Ne smemo se dati oplasti rezke, čisto porogljive maske, temveč s finim čutom ljubezni poizkusiti izlečiti rano!

Komu je dobro v Ženevi

Na vprašanje časnikarja je nek delegat na razorožitveni konferenci o koristnosti razorožitvene konference iskreno odgovoril:

»Brez dvoma je konferenca zelo koristna — vsaj meni. Doslej sem iz prihrankov od lepih dnevnih plačil že polovico svojih dolgov. Če bo trajala samo še kak mesec, pa bom — na suhem.«

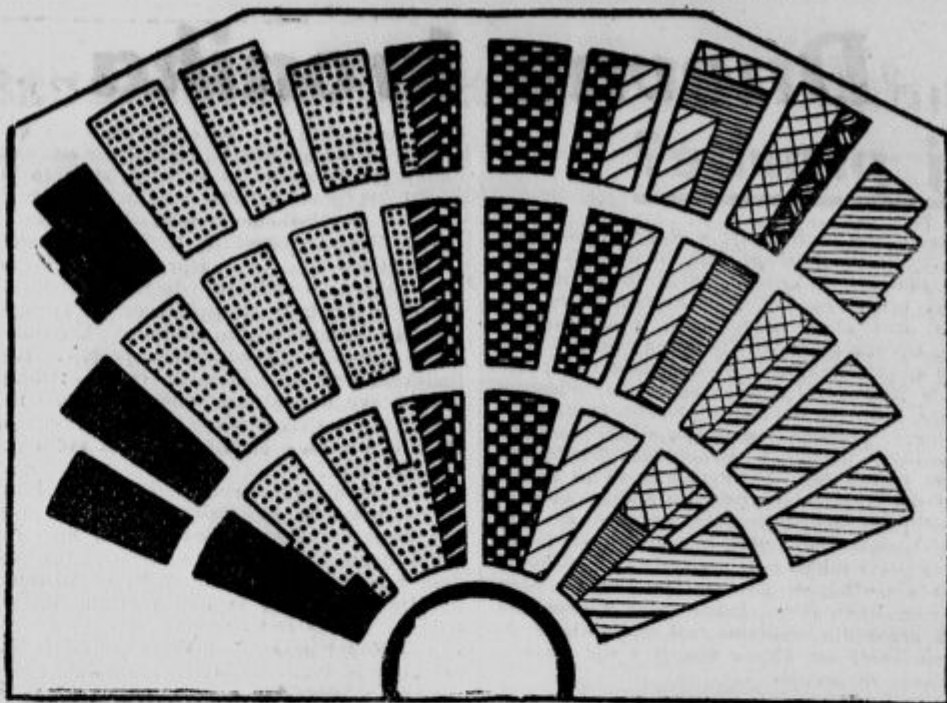
Bogataš: »Povejte mi iskreno, ali bi poročili mojo hčerko tudi, če bi ne imela nobene dote?«

Ženin: »Seveda, vedno!«

Bogataš: »Kar lepo se izgubite! Vi nimate niti malo trgovskega duha.«

V pričakovanju proračuna. Po predložitvi proračuna v angleškem parlamentu se je pred zgradbo zbrala ogromna množica ljudi, da pozdravi finančnega ministra Chamberlaina, ker je njegov proračun aktiven.

Nac. ljud. stranka	Socialdem. str.	Centrum
Demokrat. stranka	Komunist. str.	Nemška ljud. stranka
Gospodar. stranka	Državna str.	Hittler

Tako izgleda sedanjí pruski deželni zbor. Po volitvah, ki se vršijo v nedeljo, priobčimo nazoren pregled z ozirom na nedeljske rezultate.

Otroci in fantazija

Zalostno dejstvo, da lažnjivi otroci ogrožajo čast poštenih staršev, je dalo zadnji čas povod, da se oblasti in vzgojitelji bavijo s to težko napako več ko doslej. Vse, kar se je dosedaj o tem govorilo, se nanaša skoro edino na otroško laž kot napako značaja, in vendar moramo to napako opazovati z drugega stališča. K sreči poznamo malo slučajeve obrekovalnih otroških laži, a te je tem težje razjasniti, ker nekateri starši v škodo svojih bližnjih prikrivajo resnico.

Hoté ali nehoté razširja mnogo odraslih nesrečnice, ker so se iz komodnosti ali želji po senzacijskih dali varati drugim.

Kar se tiče otroških laži, temelje te laži povzročajo na dveh vzrokih. Prvič kot laž v sili iz strahu pred kaznijo ali ukorom, drugič kot sla po hvalisanju ali imenitnosti.

Kako naj se borimo proti laži v sili, si je na jasnem vsak vzgojitelj: ojačanje osebnega in moralnega poguma, častnega čuta in zaupanja v vzgojitelja.

Laži, ki izvirajo iz baharije in pretiravanja, ne presojajo prestrogo. In vendar ima ravno sla po senzacionalnih doživetjih, kakor uči izkušnja, čisto težke posledice, ako se vzdržljivost otroške trditve ne odkrije začasno. Za otroke, ki v svojem krogu ne igrajo vloge, je zelo mikavno, da se v svoji bližnji okolici in pri svojih tovariših uveljavijo z zanimivimi doživljaji. Mogoče so v resnici

Demonstracije ameriških bojnikov. Ameriška vlada je za časa vojne obljubila vsem svojim vojakom, ki so odšli na evropska bojišča, dosmrtno rento. V zadnjem času pa je izplačevanje teh rent ustavila, vsled česar so bojniki vprizorili pred washingtonskim parlamentom impozantne demonstracije.

kaj doživeli, kar pa olepšajo in pretirajo, da bi dosegli zaželjeni učinek.

Tovarišem tak mladi junak hudo imponira, odrasli pa lažnika ne smatrajo resnim in se mu samo smejejo. Kdor pa pomisli, kako nevaren lahko postane tak lažnjivek človeški družbi, ta bi moral, ako je v to poklican, napeti vse sile, da lažnika ozdravi. Mnogo ljudi vidi v otroku, ki fantazira, bodočega pesnika ali pisatelja. To je popolna zmot. Dejstvo, da smatra lažnik koncem koncev svojo domišljijo za resnično, nam kaže obolelo, blodno fantazijo. Pot, kako temu od pomoči, je jasna vsakemu vzgojitelju. Treba je mišljenje in čustvovanje otroka zavrniti v pravo smer, dočim se mu z ene strani zabiči v glavo sramotnost njegovega dejanja, a z druge pokaže svet, kako je v resnici. Pokazati otroku nasprotstvo od doživljenosti ni tako brez pomena, kakor marsikdo misli. Največje važnosti je praktično zaposlenje, ki otroka zanima in tako veže njegovo zanimanje, da mu ne preostaja mnogo časa za izlet v kraljestvo fantazije.

Veliko pažnje je treba posvetiti živu za otroke z bolešno razburjeno domišljijo. Mnogo je knjig, ki otroško fantazijo silno vznemirjajo. Znanje roparske in indijanske povesti bi morali povsem prepovedati, prav tako čitanje o zločinih, ki jih priobčujejo novine. Priporočati pa moramo

spise, ki so poučni in obenem zabavni. Sem prištevamo življenjepisne knjige, dobre potopise, dela o iznajdbah, kulturnem in tehničnem napredku i. t. d.

Kar se tiče pravljic in pripovedk, je treba paziti, kaj damo otrokom v roke. Tu nam je v pomoč obilica gradiva. Ezop, Krilov, Karadžić, Andersen itd. nam odpirajo vrata v bajno kraljestvo. Zadnje čase bogati tudi naša domača literatura. Že dejstvo, da vzdržujemo par vzornih mladinskih listov, kaže, da se na tem polju marljivo dela.

Od učnih strok je dobro priboriti zlasti računskim in jezikovnim knjigam veljavo. Pa tudi v družabnem občevanju z otroci moremo vplivati na to, da omejimo škodljive izraste otroške domišljije s tem, da okrnemo vsa poročila senzacionalne navlake.

Nihče naj se ne boji, da na ta način zamori pesniški talent. Potomstvo s tem ne bo prikrajšano, živeti svet pa bo hvaležen vsakomur, ki je ojačil pravni čut mladeži.

Atentat na španskega notranjega ministra. Cezarja Quiroga, španskega notranjega ministra, je pred par dnevi napadel brezposelni delavec in ga hotel pobiti s težkim kladivom. Udarci je bil zgrešen in delavec je težko ranil spremljevalca, nekega višjega uradnika. Napadalec so aretirali. Izjavil je, da ni imel namena ubiti ministra, še manj pa raniti nedolžnega uradnika, marveč opozoriti javnost na delovanje vlade in na težke razmere, v katerih živijo delavci.

Obsojen intervencionist

V Budimpešti je bil obsojen bivši poslanec in veliki župan Janoš Bartoš na eno leto ječe in izgubo vseh državljskih pravic. Bartoš je pod pretezo, da bo s svojimi zvezami interveniral pri raznih ministrih, izvalil od raznih ljudi mnogo denarja.

Pevka: »Jaz pojem z ljubeznijo in čustvom...«
Ravnatelj: »Ali tudi z uspehom?«

24. aprila se vršijo volitve v Nemčiji. Nemški Muhl na razpolju.

Ljudsko delo na nedržavnih cestah

»Službeni list banske uprave dravske banovine« prinaša v 32. kosu važen razglas o ljudskem delu za nedržavne ceste, ki ga je izdala banska uprava dravske banovine.

Kakor znano, se ljudsko delo in odkupnina glede banovinskih cest v proračunskem letu 1932-1933 v območju dravske banovine ne bo izvajalo, ker izkazuje proračun izdatkov in dohodkov naše banovine za leto 1931-32 med dohodki tudi 25% nadomestno cestno doklado na račun ljudskega dela odnosno odkupnine za banovinske ceste. Ta doklada izrečno nadomestuje banovinski kuluk.

BANOVINSKE CESTE

Sedaj je banska uprava odredila, da morajo oni zavezanci, ki iz kateregakoli razloga niso oddali pripadajoče cestne obveznosti za leto 1931 in 1932 na banovinskih cestah, oddati ljudskega dela odnosno odkupnine za banovinske ceste na račun cestne obveznosti za leto 1930 in 1931, so zave-

zani odkupnino plačati, ker je odkupnina sestaven del dohodkov banovinskega proračuna za leto 1931-1932. Vendar se davčne uprave pooblašča, da opuste prisilno izterjavo omenjene davčine, ako bi zavezanci zaradi siromaštva ne mogli plačati odkupnine.

OBCINSKE CESTE

Ljudsko delo in odkupnina za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest I. in II. reda so izvajali v vseh onih občinah, ki ne morejo označenih del opraviti z dohodki občinskega proračuna ali z najetimi posojili. Državno nadzorno oblast je dolžna, da odredi prisilno popravilo občinskih cest, kjer je ogrožen, ovrzan ali onemogočen promet, in sicer z ljudskim delom, po določilih pravilnika o ljudskem delu. Zato morajo imeti vse občine, ki ne razpolagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi v ta namen, stalno v evidenci sezname zavezancev za ljudsko delo in odkupnino.

Kljub nadomestitvi s 25% cestno doklado plačujejo javni uslužbenci tudi v tekočem proračunskem letu 1932-33 obvezno odkupnino, kakor to izjemno določa § 21. zakona z dne 30. maja 1930.

milijonov Kš, branilne vloge pa so celo narastle. Živnostenska banka bo znižala glavnico od 300 na 240 milij. Kš z uničenjem kupljenih lastnih delnic. Tudi pri njej so hranilne vloge narastle, dočim so se upniki zmanjšali na 2.1 milijarde Kš.

Borza

Denar

Dne 22. aprila,

Položaj na deviznem trgu je ostal danes v glavnem nespremenjen, kajti znižali so se le tečaj deviz Amsterdam, London in Pariz.

Ljubljana. Amsterdam 2286.92—2298.28, Berlin 1338.37—1349.17, Bruselj 701.20—705.14, Curih 1097.35—1102.85, London 211.95—213.55, New York 5626.63—5654.89, Pariz 222.78—223.90, Praga 167.22 do 168.08, Trst 290.05—292.45.

Na zagrebški in belgrajski borzi so bili zabeleženi isti tečaji. Zagreb je beležil še New York-kabel 56.4863—56.7880.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 141.954 Din.

Curih. Belgrad 9.—, Amsterdam 208.35, Berlin 122.15, Bruselj 72.10, Bukarest 3.07, London 19.305, New York 514.75, Pariz 20.295, Trst 26.49, Madrid 40.20, Stockholm 95.50, Oslo 96.—, Kopenhagen 106.—, Helsingfors 9.—, Carigrad 2.48, Atene 6.50, Solija 3.73, Praga 15.24, Varšava 57.65.

Dinar notira: na Dunaju (valuta) 12.20.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje slabša in so tečajni ponovno popustili. Zagrebška borza beleži ta-le promet: vojna škoda 600 kom. in 7% Bler 4000 dol. Belgrajska borza beleži znatnejši promet v vojni škodi, katere je bilo promptno zaključeno 1650 kom., za april pa 400 kom., nadalje je bilo zaključenih 295.000 begl. obveznic. Med delnicami je bila tendenca za Privilegirano agrarno banko nekoliko slabša in je bilo zaključenih 160 kom.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 53 bl.—7% Bler. pos. 48 bl., Stavba 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 54—58, agrarij 26—29, vojna škoda 204—207 (208, 206, 205, 204), 4. 200 den., 5. 202—206 (202), 6. 200 den., 8% Bler. pos. 52—53, 7% Bler. pos. 46.50 do 47 (48, 47, 46.75), 7% pos. Drž. hip. b. 51—52, 6% begl. obv. 35—35.75.

Belgrad. Narodna banka 4.610—4.650, Priv. agr. banka 229.50, 229, 7% inv. pos. 57 bl., agrarij 27 bl., vojna škoda 209—210 (210, 208, 209), — 4, z. 207, 206, 6% begl. obv. z. 36.50, 36.25, 36, 35.50, 36, 7% pos. DHB. 51 den.

Dunaj. Don. sav. jadr. 72, Wiener Bankverein 11, Escomptes. 163, Zivno 51.50, Aussiger Chemische 83, Alpine 11.20, Trboveljska 20.95.

Žitni trg

Tendenca na žitnem trgu je ostala za žito nadalje čvrsta, za koruzo pa nespremenjena. V vodnjini so zahtevali iste cene kakor včeraj.

Ljubljana. Notacije so ostale nespremenjene. Pri živahni tendenci je bil zaključen 1 vagon pšenice.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: 66 vagonov.

Sambor. Pšenica: bč. okolica Sombor 78/79 kg 130—132.50, gbč. 79/80 kg 132—134, srem. slav. 78 kg 130—132.50, bč. potiska 80 kg 132.50—135, ban. potiska 79 kg 130—132.50. — Koruza: bč. nova 96—98, bč. maj—jun. 98—100. Tendence: prijaznejša. Promet: 0.

Budimpešta. Tendence slabša, koruza: prijazna. Promet: miren. — Pšenica: maj 12.62—12.74, zakl. 12.62—12.63, jun. 13.07—13.16, zakl. 13.06—13.08. Rž: maj 15.31—15.32, zakl. 15.30—15.32. Koruza:

Sport

PRIMORJE : ATLETI (CELJE).

Jutri bi morali igrati naši fantje zadnjo prvenstveno tekmo. Toda dolga zima je preprečila, da bi se prvenstvo pravčasno pričelo in tudi končalo. Vse dosedanje tekme so končale brez posebnih presenečenj. Klubi, ki so bili od lani na prvih treh mestih, so bili v svojih pozicijah trdni. Pretekla nedelja je prinesla rezultat, ki je dvignil nade Zelezničarjev, da pridejo v finale. Močno oslabileno Primorje je izgubilo dve važni točki. Radi tega Zelezničar lahko izpodrine Maribor ali Primorje, toda le v slučaju ako Zelezničarji dobe preostale štiri točke, Maribor pa vse štiri izgubi. Toda tudi Primorje ni še na varnem.

Jutrišnji nasprotnik Primorja so celjski Atletiki, ki gostujejo letos spomladi že tretjič v Ljubljani. V obeh prejšnjih tekmah smo morali ugotoviti, da Atletiki še niso v formi. V enem mesecu so imeli priliko, da pridejo z marljivim treningom zopet v staro formo. Zato smo prepričani, da bo jutrišnja tekma gotovo zelo zanimiva. Predtekmo, ki prične ob 13.45, odigra Primorje II. in Grafika.

POKALNO TEKMOVANJE HAZENASIC.

Hazenske organizacije so zopet pričele delovati. Posebno marljivi so klubi v območju belgrajske in zagrebške hazenske podzveze. Vsak dan beremo, da sprejema Zveza nove članke. Le pri nas v Sloveniji, čeprav je zlasti po Gorenjskem veliko hazenskih klubov, ki pa niso organizirani v Zvezi, nismo še slišali o kakem napredku. LHP ima sicer neoficijelne zveze s temi klubi, toda v celoti jih do sedaj ni mogla povezati. Kakor vse kaže, se ji bo to v najkrajšem času posrečilo.

Maja meseca prične prvenstvo organiziranih klubov. Tekmovale bodo vse prve družine. L. H. P. je pa mislila tudi na vse tiste klube, ki niso organizirani in katerih obstoj je mogoče samo, ako sodelujejo v kakem tekmovanju. Radi propagande hazenskega sporta je LHP razpisala propagandni hazenski turnir, ki se bo vršil od 1. junija do 15. oktobra. Za zmagovalec v tem turnirju je določen lep pokal. Turnir je namenjen predvsem neorganiziranim klubom. Tekmujejo pa lahko tudi Zvezini člani, toda samo z rezervnimi družinami in izven konkurence. Igralo se bo po dvojnem sistemu za točke. Prijavnina za neorganizirane klube znaša 30 Din, člani so oproščeni. Prijave je treba poslati na naslov LHP, Rupej Milica, Ljubljana. Poljanski nasip 14. Skupno s prijavo je treba poslati tudi prijavnino.

Inozemski sport

Francozi so imeli šele sedaj svoja tekmovanja v umetnem drsanju na ledu. Vršila so se v pariški sportni palači. V tekmi dvojice je zmagal znani zakonski par Brunet. Pri damah je zmagala lanska prvakinja gdč. Clericetti-Barby, pri gosposih pa so dobili novega prvaka, v osebi Henrion.

Jack Dempsey, svoječasi svetovni bokserski prvak, že zopet prihaja v formo. Ravnokar je končal svojo osmesečno turnejo v Detroit-u. V zadnjem boju je po točkah premagal svojega nasprotnika Babe Hunta, pred 15.000 gledalci. Celo turneja je prinesla Dempseyju 800.000 dolarjev, ali po naše 44.800.600 Din. Prav lepa svotica! Sedaj se bo pa začel pripravljati na boj s Carnero. Kako bo z Dempseyjevo nadaljnjo kariero, se še točno ne ve, kajti boksarska komisija ga je radi neplačila gotovih obveznosti suspendirala, tako, da ne bo smel, razen v New Yorku, nikjer drugod v Ameriki nastopiti.

Italijani bodo precej močno zastopani na olimpijadi. Diktator Mussolini ni prezrl važnosti udeležbe in pa seveda tudi uspehov na olimpijskih tleh. Zato zelo podpira sporno gibanje in pa one atlete, ki bodo zastopali barve njegove države na vročih ameriških tleh. Udeležili se bodo vseh važnejših tekmovanj in to: lahke atletike, telovadbe, sabljanja, rokoborbe, dvigavanja bremen, veslanja, modernega peterboja, streljanja, jahanja, kolesarstva in plavanja. Lahko-atletiki postavijo same znane kanone, katere trenira olimpijski trener Coritoli. Telovadbe vežba svoječasi svetovni prvak Braglia, kateremu pomaga pariški olimpijonek Corrias. V Los Angeles pošljejo pet telovadcev. Zelo trenirajo tudi sabljače pod vodstvom Nedo Nadi-ja, ki ima tozadevne težaje v

.....

Chicago. (začetni teč.) Pšenica: maj 57.25, julij 60.125, sept. 62.50, Koruza: maj 32.50, 35.875, sept. 38.125. Oves: maj 23, sept. 23.875. Rž: maj 43.625, jul. 45.875.

Winipeg: (Začetni teč.) Pšenica: maj 63.125, jul. 65.25, okt. 67.75.

Rimu in Neapolju. Ker je ta panoga v Italiji tradicionalna, zato so uverjeni, da bodo tudi letos prednjačili. Razume se, da tudi bokserji ne bodo zaostali. Te in pa druge težko-atlete vodi bivši profesionalni svetovni bokserski prvak. Plavalci se vežbajo pod vodstvom Dosmonkosa v Bologni. Vojno ministrstvo pa skrbi, da bo delegacija za moderni peterboj, kar najbolje pripravljena. Ob adrijanski obali in revijerah pa svigajo tolni, ki se pripravljajo za težko borbo. In tako se pripravljajo tudi sportniki ostalih panog. Iz vsega tega se vidi, da polagajo Italijani na letošnjo olimpijado tako važnost, kakor še na nobeno od dosedanjih. Kajti za trenerje in pomočnike svojih zastopstev so določili same stare, izkušene mojstre.

Finska lahko-atletika zveza se še vedno upira ukrepu mednarodne lahko-atletске zveze v zadevi suspendiranja Nurnija. Finci namreč vztrajajo na stališču, da je mednarodna zveza preokrajšala svoj delokrog, ker na sama sumnjivega, za katerega ni nikakih dokazov, ne morejo diskvalificirati tega tekača.

Madžar Szekely je plaval pri treningu v Budapešti 200 m v času 2 : 20.6. Imenovani se nahaja v zelo dobri formi in je poleg Barany-ja najboljši madžarski plavalec.

258 tekačev je teklo maratonsko progo v Bostonu. Zmagal ameriški Nemece Paul de Bruyn v času 2 : 33 : 36.4. Drugi je bil Amerikanec I. Henigan, tretji pa Finec Willy Kyronen.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 23. aprila: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.00 Salonski kvintet. — 18.00 Obraz oceanov (Viktor Pirnat). — 18.30 Gimnastične vaje (Drago Ulag). — 19.00 Ga. Orthaber; Anglesčina. — 19.30 Govorniške vaje. I. Peršuh. — 20.00 Prens operi iz Zagreba. — 22.30 Čas in poročila.

Nedelja, 24. aprila: 9.00 Esperantsko predavanje. — 9.30 Prens cerkvene glasbe. — 10.00 Nedeljske misli, g. J. Jagodice. — 10.30 Dr. Voršič: Aktualna gosp. sodobna vprašanja. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, poročila, plošče. — 15.15 Dekliška ura, g. Lebar. — 15.45 Pevski koncert g. M. Rusa. 16.15 Tamburaški zbor z Vrhnike. — 17.00 Plošče. — 20.00 Plošče (česka glasba). — 20.45 Samospevi ge. Marije Golobčič. — 21.15 Salonski kvintet. — 22.00 Čas in poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 24. aprila. — 20. Operetni p. Budapešt: 11. Nabožna glasba. — 20. Operetni p. Ciganska glasba. — Dunaj: 20. Poljudni koncert. — 22.15 Večerni koncert. — Praga: 19.30 Bratislava. — Langenberg: 19. Prens iz Berlina. Poročila o izidu volitev. — Rim: 10.15 Nabožna glasba. — 20.45 Pester koncert. — Belgrad: 21.30 Simfonični koncert orkestra kraljeve garde. — Berlin: 19. Večerni koncert. Zabavni koncert. — Toulouse: 21. Operne pesmi. — 22.15 Opera glasba. — Stuttgart: 19. Berlin. — Barcelona: 19.30 Večerni koncert. — Milano: 20.15 Izbrana glasba. — 21. Operni p. — Zagreb: 20.30 Koncerti tamburaške zbor. — 22.40 Plesna glasba. — Trst: 19.05 Radio-kvintet. — 20.15 Milano.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Sobota, 23. aprila ob 15: ZDRAVNIK NA RAZ-POITU. Dijaška predstava. Globoko znizane cene. — Ob 20: KAR HOCETE. Izven. Znizane cene.

Nedelja, 24. aprila: KVADRATURA KROGA. Izven. Znizane cene.

Ponedeljek, 25. aprila: JUBILEJ. Red B.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto dne 23. t. m. popoldne ob 15 se v prizori Sba-wova drama »Zdravnik na razpotju« v običajni zasedbi in režiji gosp. Debeve kot dijaška predstava po globoko znizanih cenah. Sediže so od 20 Din navzdol. Na to predstavo opozarjamo predvsem dijaštvo pa tudi ostalo naše občinstvo.

Opera.

Začetek ob 20.

Sobota, 23. aprila: TURANDOT. Premijera. Izven. Nedelja, 24. aprila ob 20: FAUST. Gostuje Baklanov. Izven.

Sobotna premijera Puccinijeve opere »Turandot« pomeni velik in pomemben dogodek za naše Narodno gledališče. Delo je v vsakem pogledu izvrstno pripravljeno. Dejanje samo je zanimivo, vseh velikih ansambelskih scen pa tudi zelo pestro. Muzika je prekrasna posebno v lirčnih mestih, kjer je Puccini nedosežen mojster. Za vzporeditev je potreben velik aparat, ki ga vodi režiser prof. Šest. Muzikalno vodstvo pa ima kapelnik Neffat. Ponovno opozarjamo, da poje naslovno vlogo pri premijeri gospa Zinka Vilfan-Kučeva, članica zagrebške opere. Za premijero vlada vse dni veliko zanimanje. Premijera je izven.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

IV.

Lepo življenje.

Usločeni in zgrbljeni smo ždeli v dežju. V tej umazani, sajasti vasi nas niso bili pričakovali in kakor kupčki premočne neareče smo sedeli pred pečimi hišami in prežali na vrnitev furirjev, ki so nam šli iskat prenočišče. — Za nas se je bil napotil dolgi Lambert; pravkar je bil vstopil v le-to hišo, katere rdeča zastrta okna so zrla s krvavim, zločnim sijem v noč. Prav na cesti smo slišali, dasi besed nismo mogli razumeti, njegov iskren glas, s katerim je skušal omehčati gospodarja. Kmet pa, po vsej priliki trimasta kmetiška buča, se je zadril:

»Ne, ne, v pivnici nikogar ne prenočim, vam pravim. Ti bi mi izpil še zadnji sodček, ki mi je ostal.« Stotinja je prihajala iz zakopov in na prvo znamenje piščali smo se bili sesedli, kamor in kakor je kdo mogel; bili smo zdelani, blatni in do kože premočeni. Mimo nas so šli s hitrimi, zamolklimi koraki, kakor da bi se spešili mimo zakasnel pogrebni sprevod, šepaje še drugi v smeri proti Bagneux-ju. Za strojniškimi oddelki in njihovimi odrekanimi mezgi, ki smo jih od izmučenosti videli kakor v megli, so priropotali vozovi bojnega prateža, proviantna kola, sanitetni vozovi na železnih kolesih in na koncu polka stotnijska vozila, čudnolika vrsta starih skrinj in vaških kočij, na katerih si si mogel na vsem lepem zlomiti rebresa; vso to ropotijo smo nabrali skupaj bog ve kje na naših neštetihi pohodih med Charleroi-jem in Reimsom; vmes so bili stari tovarni vozovi s škripajočimi osmi, pohištevni vozovi, ki so bili na-

tlačeni s telečnjaki in puškami, stare karjole s premočnimi ščotnimi strehami, družinske droške in pivovarniški vozovi — in za fevdalni zaključek dvo-kolesni voz vodje polkovne prtljage, v katerega je bila vprežena orjaška oratarska mrha.

Dodobra izžrpani in napol speči se za vse to nismo zmenili. Kolesa so se drgnila ob naših nogah, pa jih nismo skregili. Vsak je obležal ali obsedel na mestu, kamor se je bil ravno vrgel, ne da bi se bil veliko oziral, kje bi bilo bolje; blatni smo pa itak že bili čez in čez, tako da novo lajno ni imelo več kaj pokvariti. Stisnili smo se ob hišah pod kapom, kjer so nas napuščene strehe vsaj malo varovale pred dežjem, ter greli drug drugega kakor živali. Še toliko moči nismo imeli, da bi bili psovali. Nekateri seve so stali, se nastlanjali s prekrizanimi rokami na puško in govorili o sveži slami, o vinu, ki da niti še ni pre-drugo, o dnevi počitka brez službe — o bajni sreči. Tovariši so sedeli na tornistrih in molče poslušali; bili so veliko preveč otopeli, da bi zahtevali kaj več nego pravico zaspati.

Mimo je prišel častnik in z žepno svetilko brez-obzirno osvetlil sesedla tolesa.

»Ordonance!... Kje so ordonance? Kakšen svinjak pa je to!«

Pritekel je furir:

»Vse v redu, gospod kapetan. Konji so že lepo pod streho.«

Še vedno je deževalo, tenko, pohlevno in mrzlo. Gori na svinčenih strminah med hišami je pa valovila noč kakor črna vodovje.

Vsa hiša od dvorišča pa do podstrešja je kakor uljnjak. V kuhinji, od koder se širi ščemeč dim svežega lesa, se pripravajo za par skledice črne čobode. Po

stopnicah je neprestano škorkljanje gori in doli, smejejo se in pojo.

Tu na vrtu pa je tiho in mirno. Sedel sem na prevrnjeno vedro in se naslonil na zid. Tako sedim kakor v naslonjaču in sanjam. Rano je še, pravkar je zasinil dan: trava je še vsa rosna. Po nebu plapolajo jate belih oblakov kakor perilo v vetru.

Še ves zaspan gledam po zapuščenem vrtu, kjer raste sedaj že obletelo grmovje in bohoten plevel. Pri škripajoči sesalki se univa par tovarišev. Lenarim napol v snu, napol bdeč.

Sladko smo spali to noč! Prvič v štirinajstih dneh smo mogli sezuti čevlje, odpeti prepas in bajonet, vso to vražjo opremo, ki človeku melje kolke. Kakor sem bil zvečer legel, tako sem se tudi prebudil: zašpiljen v odejo kakor klobasa, z glavo v stenski omari; tla so mi bila za žimnico in vreča fižola za vzglavje. Imeti sem bil moral lepe sanje, kakor dih rahel spomin nanje je bežno blisnil v zavest, ko sem se prebudil.

V perišnici so skupinski vodje defili desetstajni volnenino. Odkar ni več takega mraza, prihajajo vsak teden cele bale teh stvari. Čas je bil...

Na plotu krtači Sulphart Gilbertove povojne dvo-kolenke in žvižga. Iztaknil je bil pri dobrih ljudeh izbo, v kateri smemo otvoriti svojo »meščansko menzo«, in pravkar misli tudi na kosilo. Zdi se mi skoraj pre-lepo, da bi zopet sedel za mizo in jedel s pravih krožnikov; ne upam si še prav tega verjeti, ker se bojim, da ne bi bil zopet enkrat razočaran.

To se pravi: lepo življenje,« je menil sam zase Sulphart. Okrog njega je šest ali sedem tovarišev, ki poizkušajo očistiti svoje blatne plašče. Najprej stržejo lajno z nožem ali kako črepinjo, da se izpremeni v prah; potem obdelujejo svoje cape s palico, kakor da bi iztepavali preproge. Temu pravimo: skrtati se.

Ljudsko delo na nedržavnih cestah. Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29 zvezkov: Savinjski: IZPOLN GONICE, 30 Din. — 30 zvezkov: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din. — 31 zvezkov: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), 28 Din. — 32 zvezkov: Remisch, ZAGREBSKI ZVONOVI, 30 Din. — 33 zvezkov: Remisch, NA SINAI, 30 Din. — 34 zvezkov: Bridges, NA POMOC, 30 Din. — 35 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 36 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 37 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 38 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 39 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 40 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 41 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 42 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 43 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 44 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 45 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 46 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 47 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 48 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 49 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 50 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 51 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 52 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 53 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 54 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 55 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 56 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 57 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 58 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 59 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 60 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 61 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 62 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 63 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 64 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 65 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 66 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 67 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 68 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 69 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 70 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 71 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 72 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 73 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 74 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 75 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 76 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 77 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 78 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 79 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 80 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 81 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 82 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 83 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 84 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 85 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 86 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 87 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 88 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 89 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 90 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 91 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 92 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 93 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 94 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 95 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 96 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 97 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 98 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 99 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 100 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 101 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 102 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 103 zvezkov: Brockel, CIRKUSKI OTROK, 28

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. V kakoli, treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun ljubljana 10349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Mizarski pomočnik

dober risar, dobro izurjen za stavbna in pohištvena dela išče mesto, najraje k strojem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5738. (a)

Cerkovnik

samec, vojaščin prost, zmožen tudi orgljanja, išče službo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. a

Trgovci!

Trgovski pomočnik s triletno prakso v mešani stroki, želi praktirati v manufakturi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Najboljše reference« št. 5697. (a)

Mizarski pomočnik

poročen, dobro izvešan v svoji stroki, želi priti v službo v tovarno in bi prevzel tudi službo hišnika eventualno tudi s kavičjo. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru do 15. maja pod »Zanesljiv hišnik« 5585. a

Trgovska pomočnica

začetnica, z dežele, stara 18 let, išče službo v trgovini mešanega blaga — najraje v Ljubljani. Pripravljena je pomagati v gospodinjstvu in ostalem. Nastop takoj. Naslov pošte uprava »Slovenca« št. 5691. (a)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Učenik

poštenih staršev, za šivanje perila sprejme Minka Pristov, Topniška c. 10. m. b., za art. vojašnico. (v)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Kontoristinja

izurjeno v vseh pisarniških poslih, z znanjem nemščine, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovska pisarna na deželi« št. 5725. (b)

Izvežbana modistinja

se takoj sprejme. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod značko »Perfektna« št. 5724. (b)

Zidarski polir

samec, z nižjo tehniško šolo, zmožen risanja načrtov, se išče. Pismene ponudbe z navedbo pogojev na Gradbeno in stavbno družbo Moste pri Ljubljani. (b)

Trgovski pomočnik

starejša verzirana moč v manufakturi in galanteriji, se takoj sprejme v večjem mestu Gorenjske. Ponudbe pod »Dobra moč 1000« na upravo »Slovenca« št. 5751. (b)

Zasluzek

Beseda samo 50 par

Trgovske zastopnike

dva ali več, iščem proti proviziji. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Potnik« 5616. (z)

Čas je zlato

pa tudi dobra reklama v SLOVENCU

Stanovanja

Beseda samo 50 par

IŠČEJO:

Stanovanje

dve sobi s kuhinjo išče starejši gospod za maj v mestu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Samski gospod« 5753. c

ODDAJO:

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in pritliklin takoj oddam. Kozarnik, Vič 149, Cesta na Brdo. (e)

Opremljena soba

lepa, s posebnim vzhodom in elektriko, poceni oddam. Trnovska ulica 23/L. (a)

Prazno sobo

s posebnim vzhodom takoj oddam. Društvena 27 — Novi Vodmat. (s)

Soba

z dvema posteljama se odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5756. (s)

Sobo

z 2 posteljama, z zajuterkom in perilom, oddam dvema gospodom ali gospodičnima po 200 Din na mesec za osebo — takoj ali s 1. majem. Kozelnja, Valjavčeva 19/L. s

Elegantna soba

s separatnim vzhodom se odda boljšemu gospodu. Istotam oddam dve manjši sobi. Florjanska 31/L. s

Sostanovalec

se sprejme. Dunajska cesta 5/L. (s)

Vnajem

Beseda samo 50 par

ODDAJO:

Kolarstvo

v trgu Velenje, s stanovanjem, nasproti kovačnice, takoj oddam. Vprašati pri posestniku Hermanu Goll, Velenje. (n)

Trgovina

na najprometnejši točki na Jesenicah, z malo zalogo in opremo, se pod jako ugodnimi pogoji odda. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5647. (n)

Posrestva

Beseda samo 50 par

Ugodno naložen denar!

Proda se večji kompleks zemljišča, kateri je že parceliran, na periferiji Ljubljane. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »50« št. 5558. (p)

Kmetско posrestvo

18.000 Din — z vinogradom, hišo, hlevom, zidano, njivo, travnikom — naprodaj. Društvena 27 — Novi Vodmat. (p)

Prodaj

po zelo ugodni ceni v bližini nove šišenske cerkve enostanovanjsko hišo z vsemi pritliklinami, v hiši je vodovod, elektrika, kopalnica, hiša je deloma podkletena, 600 m² ograjenega zelenjadnega vrta. Ves kompleks meri 1600 m². Natančneje se poizve pri Anton Sagmeister — Sp. Siska, Podlimbarskega ulica 41. (p)

Trgovska hiša

v Ljubljani, na prometnem kraju, z lepimi prostori, se kupi. Posredovalci izključeni. Ponudbe »Resni« na upravo »Slovenca« št. 5553. (p)

Stavbni prostor

ca. 15.000 m², ob glavni cesti, na idealno lepem kraju, v večjem industrijskem mestu Gorenjske — naprodaj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Redka prilika 1000« št. 5752. (p)

Objave

Beseda samo 50 par

Oglejte si

izložbe damskih klobukov v modnem salonu Stuchly-Maške, Ljubljana, Židovska ulica. — Cene neprekosljive. Popravila točna in poceni. (o)

Prostovoljna dražba

travnika se bo vršila v nedeljo 24. aprila ob 3 popoldne na licu mesta na Laverici v Kluki. (o)

Razno

Beseda samo 50 par

Nervoznim,

oslabelim se pošlje brezplačno detaljna poučna literatura »Preporodaj«. Vsebinska: Vzroki bolezni. Kako vrniti organizmu prejšnjo moč in močne živce. Dijetična prehrana. Higijena. Dijetična inštrukcija. Psiho-fiziološka gimnastika. Literatura zahtevajte: Beograd, Kralja Milana 15, Miloš Marković. (r)

Čebelarji!

Tehnico za opazovalni panj zamenjam za čebele. Naslov v upravi »Slovenca« št. 5754. (r)

Kupino

Beseda samo 50 par

Večjo množino desk

potrebujemo za ladijska tla — 25—30 mm debele, ca. 12 cm širine. Cenj. ponudbe z navedbo cene je poslati občinskemu uradu Brežice. (k)

Glasba

Beseda samo 50 par

2 gramofona kovčka

tovarniško nova, naprodaj za neverjetno nizko ceno ali se zamenjata za pisarniško opravilo. Miklošičeva 7/III. (g)

Pridelki

Beseda samo 50 par

Vinske trte

cepljene, komad po 60 par, nudi Alojzij Grabar, pošta Juršinci pri Ptuj. (l)

Seno!

Prodaj 3000 kg dobrega sena. Ing. Stare, Kolovec, p. Radomlje. (l)

Vino

zlahtnih trt, lastnega pridelka, trošarine prosto po novi troš. noveli, prodaja dokler je zaloga, liter 4, 4 in pol, 5 Din. A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. (l)

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Motorno kolo James

malu rabljeno, naprodaj. Florjanci, Nunska ulica št. 3. (l)

»Ford« limuzina

ter več rabljenih avtomobilov in motociklov raznih znamk ceno naprodaj. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (l)

Prodaj

Beseda samo 50 par

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Najnovejše

damsko letno blago vseh vrst Vam nudi najceneje O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21. (l)

Kolo

popolnoma novo, moško in žensko, svetovne znamke, poceni naprodaj. Miklošičeva 7/III. (l)

Ugodna prilika.

Prima premož, suha bukovna drva 1 m³ Din 120 in kolobari vedno v zalogi. Ljubljana VII., Celovška cesta 67. (r)

Ure za birmo

prodaja najcenejše

IVAN PAKIŽ

Ljubljana, Pred školijo 15.

Mal pisalni stroj

poceni naprodaj. Miklošičeva 7/III. (l)

Orehova jedra

na drobno po 12 Din kg nudi Sever & Komp. — Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Trgovina

specerije, delikatese in kolonijalnega blaga, 30 let obstoječa, s sigurnim prometom, na zelo frekventiranem mestu zagrebškega centra, prodaja s kompletno moderno opremo, prazarno kave in s celo zalogo blaga, velikim lokalom, 2 skladiščema, pisarno, kletjo, po zelo nizki najemini — poslovna M. S. Pavleković — Zagreb, Ilica 414. (l)

Šivalni stroj

popolnoma nov, naprodaj za 1300 Din. Miklošičeva 7/III. (l)

»Tobal« plošče

jelseve, lesene (Sperplat-ten), prodaja po tvorniški ceni Adolf Glück, trgovca z lesom v Celju. (l)

Vsled odpotovanja

ugodno naprodaj dva nova težka voza in en lažji, tudi nov, dva para konjske vprege in gnoj, sesal-ka. Naslov: Vidrih, Gradaška 8. (l)

Prodaj

smrekove sadike, 4 letne, 25 cm visoke, po 25 Din za 100 kom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 5688. (l)

Krušno moko in rženo moko

vedno sveže, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24. (l)

Čitajte in širite »Slovenca«!

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Istotodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Izpadanje las

bolecine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izgine, če uporabljate RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV. Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara. l 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Obrt

Beseda samo 50 par

Trajno kodranje!

na najnovejšem Henkel-novem aparatu — model 1932, po primernih cenah. Mirko Zaletel, frizer, vogal Rimske ceste 24.

Sotra

najprejdenja kartoteka

Soklič, Maribor.

Hitro in poceni Vas preseli »LEVANTE«

Kolodvorska ul. 30 telefon 21-17

Stavbni les

trame deske

DRVA Din 120—

zagana na dom postavljene

Premog — fiziološki preklje

i. t. d.

J. Prelesnik nasl. Drobniča

Ljubljana VII, Janševa ul.

Telefon 31, 33-89.

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, samo pri PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu

Prešernovega spomenika.

Brivnica »Zora«

Celje, pri kapucinskem mostu, se priporoča. Priznana prvovrstno britje in striženje. — Najnižje cene! (t)

Sotra

Najnovejši patent

z ležalnimi kartotekami

na kroglični ležaj.

Zahtevajte prospekte!

Sotra, Maribor. Telef. 2510

Izolacije za hladilnice

ledenice, kleti ter za vsake vrste parne in hladilne naprave, kakor tudi ognjavarne plošče za zgradbe nabavite najugodnejše direktno od specialne tvornice. Obrnite se pred nabavo vedno na naslov: Ing. Mihor, Ljubljana 7. (t)

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjinu očesom CLAVEN je mas!

Zahtevajte ga po vseh mlekarah in kavarnah.

Naznanjam cenj. damam

v Rogški Slatini in okolici, da otvorim podružnico v Rogški Slatini v Zagrebškem domu od 8. maja do 30. septembra. Trajne kodre izvršujem z najnovejšimi aparati (1932) ter s prvovrstnimi močmi. Dame izven Rogške Slatine se naprošajo, da se javijo z dopisnico. Priporoča se

J. HOLÝ

odlikovani lasničar, damski frizer in brivec, Brežice.

ČE ŽELITE KUPITI POHIŠTVO,

po jako znižanih cenah obrnite se naravnost na

ANDREJ KREGAR in sinova

tovarniška zaloga pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO -- (nasproti kolodvoru)

„ECCLESIA“ - IZDELKI